

Ozbornik

glasilo delovne skupnosti

Na rob leta 1973

ZDAJ, KO SE Približuje konec leta, si velja ogledati nekoliko nazaj, kako smo gospodarili in živelj v tem letu, in oceniti kaj nas čaka v prihodnjem letu.

Leto, ki je za nami, je v masično značilno s svojimi posebnostmi, in lahko tudi rečem, s svojimi prelomnicami. Gospodarska gibanja doma, pa tudi na svetovnem trgu nam v tem letu niso bila preveč naklonjenja. Stabilizacijska ekonomika politika, ki jo je naša družba zavestno sprejela, je odmerila nekoliko manjši delež za osebno potrošnjo. Že med samim letom smo ugotovljali, da osebni standard zaostaja, da je zmanjšana kupna moč našega potrošnika. Zmanjšanje kupne moči smo mi posebej občutili, saj se je bistveno zmanjšalo povpraševanje po poštovanju na domaćem trgu, kar je imelo za posledico občutno po-

večanje zalog gotovih izdelkov, predvsem v prvem polletju.

Povečanje zalog gotovih izdelkov je vplivalo tudi na celotni obseg proizvodnje, tako da se proizvodnja ni gibala po začrtanem obsegu in assortimentu. Proizvodnja je sicer za okrog 6 % večja kot lani, vendar pa precej manjša od planirane. Iz tega izhaja, da tudi naših kapacitet nismo uspeli v celoti izkoristiti, kar je negativno vplivalo na osebne dohodek, pa tudi na rezultate gospodarjenja. Prodaja naših izdelkov je bila v drugem polletju mnogo ogodnejša in tudi v okviru planirane, vendar pa izpada iz prvega polletja ni bilo mogoče ujeti.

Poleg prodaje naših izdelkov na domaćem trgu je za nas izredno pomembna prodaja na tujih tržišča. Ugotovimo lahko, da so se vsa neugodna gibanja iz leta 1972 nadaljevala tudi letos, le v ostrejši obliki. Visoka stopnja inflacije doma nam je zmanjševala konkurenčno sposobnost skozi vse leto. Na visok porast cen surovinam in reprodukcijskemu materialu je v veliki meri vplival tudi zunanjji trg in nihanja svetovnih valut. Tako skorovit porast cen surovin, kot je bil letos, ni bil še nikdar. Cene nekaterih surovin so se več kot podvojile (žagan les, furnir), drugim so cene porasle od 30 do 80 odstotkov. To vse je vplivalo, da smo začeli izgubljati naše pozicije na posameznih tržiščih, ki smo si jih z dolgoletnim in velikim trudom osvojili (ZDA). Če

je bil plasma naših izdelkov na domaćem trgu blizu planiranim, moramo ugotoviti, da v izvozu ni tako. Realizacija v izvozu bo za okrog 25 % manjša kot lani. Poleg tega moram poudariti, da je letos izpadel naš glavni dolgoletni kupec v Ameriki in da s tem je tudi izpadel nosilni program izvoza v TP Cerknica, glasbene omarice, ki so prejšnja leta predstavljale tudi do 40 % celotne kapacitete tovarne.

Računati moramo, da je ameriški trg za ta program dokončno izgubljen, saj smo v tem trenutku v ceni za več kot 50 % nad tistem, kar kupec lahko plača. Pred nami je zopet dolgotrajno delo na novih trgih, novih programih. Rezultati se ne bodo pokazali takoj, ampak šele po nekaj letih. Menim, da je takšna usmeritev, dolgoročno gledano, edino pravilna.

Poleg poslovno izredno intenzivnega leta, moramo poudariti, da je bilo to leto prav gotovo prelomno tudi v našem notra-

njem življenju, v delovni skupnosti in celotni družbi. Nova ustanova SFRJ in ustava republik so prinesle v naše življenje mnogo novega in revolucionarnega, bistvene spremembe pa so bile močno prisotne tudi v našem kolektivu. Potrebno je bilo veliko dela, da smo vsi dojeli te spremembe in seveda, naši naporji so bili usmerjeni v kar najboljšo uresničitev novih ustavnih načel. Morda smo v tej akciji prezrli kakšno podrobnost, zato bomo morali naše dogovore prav gotovo dopolnjevati in izpopolnjevati, tako da bo vedno dosledno uveljavljano načelo, da odloča o rezultatih tisti, ki jih je ustvaril.

Poudariti velja tudi veliko moralno pripravljenost vseh zaposlenih, posebej še subjektivnih sil znotraj kolektiva ob razpravi o predlogu pristopa k samoupravnemu sporazumu organizacije združenega dela Slovenijales. Menim, da so bile pravilno ocenjene izhodiščne predpostavke takega povezovanja, v cilju enotejnega in trajnejšega nastopa na trgu doma, pa tudi v tujini. Združevanje naporov za osvajanje trga lahko samo pozitivno vpliva na naš prihodnji razvoj, socialno varnost vseh zaposlenih in ne nazadnje na skladnejši razvoj znotraj panoge. Kljub temu, da do dokončne odločitve še ni prišlo, so dosedanje razprave pokazale, da je to pravilna politika, ki jo kolektiv podpira.

Kaj nas čaka v prihodnjem letu? Mislim, da bomo morali marsikaj storiti, da nadomestimo zamujeno. Intenzivno bomo morali nadaljevati obdelavo zunanjih tržišč, da bi tako dosegli rezultate, ki smo si jih zastavili. Potrebne bodo določene spremembe proizvodnega programa. Z inovacijami bo potreben popoštiti proizvodni assortiment. Nekatere naloge s tega področja smo pričeli že letos. Težiti moramo k večji storilnosti, da bomo lahko sledili večjim življenjskim stroškom z višjimi osebnimi dohodki. Podrobneje bomo o tem razpravljali v januarju, ko bo praviljen osnutek plana za prihodnje leto.

Druga velika naloga, ki nas čaka v prihodnjem letu, je realizacija naše največje naložbe, izgradnja tovarne ivernih plošč v Cerknici. Čeprav smo se na to investicijo pripravljali več kot dve leti, je njena realizacija izredno odgovorna naloga. Uspešna realizacija te naloge bo gotovo vplivala na hitrejši razvoj vse naše proizvodnje, ne samo Bresta, ampak tudi zunaj njega, kar je tudi želja nas vseh.

Naloge, ki si jih zastavljamo, niso majhne, niti pa dvoma, da jih bomo realizirali s skupnimi močmi, tako da bomo še močnejši in sposobnejši v naših nastopih doma, pa tudi na tujih tržiščih.

Vsej delovni skupnosti Bresta želim obilo uspeha in osebne sreče v novem letu 1974!

inž. Jože Strle

Srečno v novem letu

Vedno se ob — čeprav navideznom — prelomu nekih časovnih obdobjev znajdemo v nevsakdanjem, skoraj slovesnem občutju. Pretehtavamo svojo preteklost, uspehe in napake, kujemo načrte za prihodnost. Zase, za svoje bližnje, za svoje ožje in širše okolje, katerega del smo, ki oblikuje nas in ki ga sooblikujemo mi.

Povsem razumljivo je, da svoje usode tesno povezujemo z delovno skupnostjo, v kateri delamo in ustvarjamo, z okoljem, v katerem živimo, in z družbo, ki ji vsak posamič in vsi skupaj dajemo njeni vsebino.

Nedvomno je za nami že eno uspešno in ustvarjalno leto, čeprav je bilo v njem tudi trdih preizkušenj in iskanj. Nedvomno smo se tudi mi z vso resnostjo pridružili prizadevanjem za resnično stabilizacijo, ki bo trdnejši temelj za našo skupno prihodnost. Ob ureščevanju novih ustavnih načel si tudi mi prizadevamo ustvariti še pristnejše medčloveške in delovne odnose, da bi dali samoupravljanju še globjo vsebino.

In resnično se zdi, kot bi bili na prelomu: zato nas v prihodnjem letu in prihodnjih obdobjih čaka še mnogo zapletenih in zahtevnih nalog — graditi in oblikovati na tem, kar smo že ustvarili. Brestovci niso prvič pred takšnimi nalogami. Se vedno so našli ustvarjalne poti in vztrajali na njih in prav gotovo bodo takšni tudi v prihodnje.

Vsa delček našega skupnega življenja, naših uspehov, napak in novih iskanj smo vam poskušali predstaviti sleherni mesec. Upamo, da je ob že kar častitljivi starosti (75 številki) postal Brestov ozbornik vaš nepogrešljivi spremjevalec. Zato naj ob tej priložnosti velja zahvala vsem, ki so ga sooblikovali, in želja, da bi bilo takšnih sodelavcev tudi v prihodnje vse več.

Pa še to: tudi letos smo se ob sklenitvi leta potrudili, da smo vam pripravili posebno prilogu, ki naj bi, malo za šalo malo za res, povedala, kaj smo delali in česa nismo storili — vse pa v iskreni želji, da bi se ovedli svojih slabosti in bi jih bilo v prihodnje vse manj. Letos je to (pač v duhu časa) Novoletni tozdovnik. Če smeh ni širok in sproščen, ampak včasih kisel in nekoliko grenak, tega nismo krivi samo mi.

Zato naj vsem Brestovcem in ostalim občanom še bolj od srca zaželimo srečno, zdravo in ustvarjalno leto 1974!

Urednik

Ocena letosnjega gospodarjenja

Komisija za programiranje pri skupščini občine Cerknica redno spremlja gospodarska gibanja v občini. Kot že nekajkrat, objavljamo — ob privoljenju predsednika komisije, tov. Jožeta Lesarja — oceno in rezultate našega gospodarjenja. Zaradi stiske s prostorom objavljamo le uvodni in zaključni del gradiva.

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH, OCENA REALIZACIJE PLANA ZA LETO 1973 IN OKVIRNE MOŽNOSTI RAZVOJA V LETU 1974

UVOD

Za letosnje gibanje gospodarstva sta temeljno važni zlasti dve značilnosti:

a) organizacijsko in vsebinsko prilagajanje gospodarstva po globljenju družbeno-ekonomskemu samoupravnemu sistemu;

b) odločno splošno prizadevanje za stabilizacijo gospodarstva, posebno v proizvodnji in potrošnji.

Nedvomno so na teh dveh glavnih usmeritvah, ki pomenita osnovni pogoj za prihodnjo preobrazbo družbeno-ekonomskega sistema in odnosov, dosegene nekateri pomembni rezultati:

— oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela kot osnovnih celic gospodarsko samoupravnega sistema;

— prerazporeditev osnovnih vrednosti iz prejšnje piramidne oblike v temeljne organizacije, s čimer je bistveno oslabljeno odtjevanje družbenih sredstev;

— začetki povezovanja temeljnih organizacij združenega dela v organizaciji združenega dela in večje integratne sisteme na samoupravni osnovi;

— začetek krepitve tržnih elementov v gospodarstvu (začetki dogovarjanja o cenah, drseči devizni tečaj, dogovarjanje o kontingentih in podobno);

— občuten porast likvidnosti v gospodarstvu;

— dokajšnja umiritev osebne in splošne potrošnje;

— večja založenost trga in tako naprej.

Večjo in hitrejšo uveljavitev pozitivnejših dosežkov pa zavira še vrsta starih oblik, ki postajo vse bolj neskladne z načeli in prakso novega sistema. Nekateri nerešeni problemi, ki imajo veliko težo, so zlasti:

1. Inflacija letos ni popustila, prej ima tendenco zviševanja. Pri tem je pozitivno edino to, da letos ni temu toliko vzrok negospodarska potrošnja kot lani, temveč premiki in neskladja v gospodarski sferi. Ker gospodarske organizacije razpolagajo z izredno majhnim lastnim kapitalom — v naši občini s 54% — so ob znanih zakonskih ukrepih za dosego likvidnosti usmerjalne skoraj vso akumulacijo v obratna sredstva. S tem so marsikje tudi manjše investicije zamrle, prihajalo je celo do zmanjšanja rasti proizvodnje. Anomalije sedanjega sistema zamrznjenih cen, ko nekje prodajna cena ni pokrila stroškov proizvodnje, ki je osnovno izhodišče tržne usmeritve. Povečanje deviznih rezerv je bilo nadaljnji odjemalec dinarskega obtoka.

V izogib stagnacije je Narodna banka povečala emisijo denarja za okrog 40%, od česar je manjši del usmerila za stalna obratna sredstva, z ostalim pa operira prek poslovnih bank v obliku kratkoročnih kreditov z zelo visokimi obrestmi. To vse seveda ni prispevek k stabilizaciji. To je primer starih oblik reševanja, primer, ki kaže, da gospodarstvo še nima vpliva na denarno tržišče, čemur se v novem ekonomskem sistemu ne more odreči.

2. Zunanje-trgovsko devizni rezim in politika cen se rešujejo po dolgotrajnem sistemu. Vloga

države je tu prevladujoča. Ker gre za kompleks problemov iz tege področja, ki so najbolj vplivni in odločilni v poslovнем ciklusu gospodarjenja, je prva nelogičnost v tem, da o njih pretežno odločajo administrativni organi države, ki za posledice ne nosijo nobene odgovornosti, saj se te kažejo na gospodarskih organizacijah. Drugi nesmisel je v tem, da se zaradi tega mobilnost gospodarskih subjektov pretežno usmerja proti tem organom, došče od njih čim več, kar še posebej velja za zvišanje cen.

Ob takem načinu reševanja so logično marsikje potisnjena v drugi plan prizadevanja za boljšo delovno in tehnološko organiziranost, racionalnost in višjo produktivnost. Poleg tega sedanji sistem s tega področja zanegljuje kriterije realnega družbenega interesa za stanje, zlasti pa razvoj posameznih podjetij in gospodarskih dejavnosti. V tem je tudi vzrok za prisotno določeno negotovost pri programiranju tudi kratkoročnih poslovnih ciljev v gospodarstvu.

Edino možna rešitev iz tega je, da prevzame vso soodgovornost samoupravno organizirano gospodarstvo, po panogah in kompleksno na ravni republike ter federacije; za razreševanje teh vprašanj določa razmerja zunanjetrgovinskega in deviznega rezima, pri vrednotenju blaga pa skladnost z domicilnimi (svetovnimi) cenami.

Uveljavitev takšnega sistema na tem področju je izredno važna za gospodarstvo naše občine, ker je že sedaj industrijsko in izvozno dobro razvito, zlasti pa, če upoštevamo razvojnost do leta 1980, ko se bo proizvodnja predvidoma več kot podvojila.

3. Akumulativnost gospodarstva in njegovo obremenitev kot problem proklamira tudi republiška resolucija o ekonomski politiki v letosnjem letu. Vendar je kompleksno gibanje na splošno pri nas v občini nasprotno od predvidevanj. Akumulativnost gospodarstva je nižja, obremenitev naraščajo. To se materialno kaže v primerjavnih podatkih.

Ob tem je pa nujno ugotoviti, da imamo splošno miselnost obrnjeno povsem v drugo smer, kar naprej in povsod se pogovarjam o delitvi, o tem, kako bomo ustvarjali, pa skoraj ne.

Trenutno razpolaga gospodarstvo v glavnem s sredstvi za enostavno reprodukcijo in namenja komaj tretjino kapitala od minimalno potrebnih sredstev za modernizacijo tehnologije. To stanje žal še ni javno zaskrbljujočo pojav, čeprav posledice trajno naraščajo.

Pri sedanjem obremenjevanju gospodarstva so poleg pretiranih obresti udeleženi tudi razni spreviki, mnogi na administrativni način, predvsem na višjih ravnih zagotavlja poleg nujnih dejavnosti tudi določeno potrošnjo za namene, ki bodo težko vzdržali kriterije racionalnih družbenih potreb.

Selikacija obremenjevanja gospodarstva je zapletena naloga, ki je pred nami in bo nedvomno težka preizkušnja za nov delegatski sistem. Tu je zlasti potreben spremembi obliko pretežnega pokrivanja družbenih potreb s proračunom ter to zamenjati z neposrednim družbenim dogovaranjem.

4. Planiranje in programiranje bo tisti pripomoček združenih delovnih ljudi v novih pogojih, ki jim omogoča obvladovanje, u-

sklajevanje in usmerjanje razvoja. Prav odstotnost tega pripomočka oziroma dosedanjih pretežno administrativnih sistem planiranja je povzročil takšna neskladja v družbeno-ekonomski sferi in anarhičnost obnašanja v zadnjih letih. Za izravnavo sedanjih neskladij si bomo morali prizadeti vrsto let. Ta neskladja že povzročajo in še bodo veliko družbeno škodo. Tak primer neodgovornega ravnanja in razvojnega neskladja je prav situacija z električno energijo.

V pripravi je predlog družbeno-samoupravnega sistema planiranja. Ta sistem bo vključeval kot nosilce vse organizacije zdrženega dela in organe družbeno-politične skupnosti. S programi bodo določali razvojno potrebost za gospodarstvo in družbeno dejavnost za daljše časovno obdobje, s planom pa obvladovali tekoče probleme dela in pravic, ki iz njega izvirajo. Ni si more ge zamisliti učinkovitega in skladnega delovanja delegatskega sistema, tako v gospodarstvu, infrastrukturi in družbeni nadgradnji brez piamiranih potreb dela, razvoja in racionalne potrošnje. Vse to pa mora biti v skladu z družbeno produktivnostjo in akumulacijo na vseh ravneh: občina, republika in federacija. Financiranje družbenih potreb na tak način se bo uveljavilo že za prihodnje leto, kar gotovo ne bo preprosto.

Poleg naštetih je še več vzporednih nerešenih problemov, ki čakajo na preobrazbo in prilagoditev novemu ustavnemu sistemu. Ne bi bilo potrebno o teh problemih tako razpravljati, če reševanje teh vprašanj ne bi neposredno zadevalo stanje in prihodnjo usodo gospodarstva. Delovni človek v proizvodnji poleg svoje poklicne obveznosti dobiva do datno delovno obveznost izgrajevanja sistemov, s katerimi se bo obvladovala celotna gospodarska dejavnost v konkretnem in družbenem smislu. V lastnem interesu bo to moral zavestno prevzemati, organizirati v temeljnih organizacijah združenega dela, zbornicah in novih skupščinah. To je edina alternativa, ki že sedaj sili k združeni akciji, sicer bodo gospodarstvo začeli padati v praznino, v anarhičnost.

V vsem tem »novem« je tudi vzrok, pogoj in poziv k pospešenemu integracijskemu povezovanju v temeljnih organizacijah združenega dela, organizacijah združenega dela ter širših in prejšnjih integralnih oblikah, s ciljem delitve in združevanjem dela, pamet in sredstev. Tako organiziran bo usposobljen za odločajoče sodelovanje pri vodenju ekonomske politike.

Od tega impulza, vztrajne zavzetosti in potrebe strokovnosti je odvisno hitrejše reševanje nerešenih problemov v našem gospodarstvu, ker je očitno, da jih s starimi metodami ni več mogoče uspešno urejati. Pri tem gre tudi za nujnost spremembe načina, da se ne rešujejo zapleti v gospodarstvu šele takrat, ko zavzemajo kritičen obseg, pač pa, da se z aktivnim spremeljanjem dogajanja in z metodo predvidevanja v naprej usklajajo probleme in odklanjajo konflikti.

V gospodarstvu naše občine so ta spoznanja na pohodu, vendar smo akcijsko precej na začetku.

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH IN OCENA REALIZACIJE PLANA ZA LETO 1973

Vse prehodne značilnosti stabilizacije naše ekonomske politike so prisotne tudi v gospodarstvu naše občine, zlasti v večjih delovnih organizacijah. Višja stopnja delovne prizadevnosti ne najde

Iz Tovarne pohištva Cerknica

vedno logičnega odseva v poslovnih rezultatih. To se kaže predvsem pri Brestu in Kovinoplastiki, ki ustvarjata 57% celotnega dohodka v občini. Pri Kovinoplastiki je tržišče prodaje bolj odprt, kot ga more zadovoljiti, ima pa izredne težave pri oskrbi z repromateriali. V Brestu pa je položaj skoraj povsem obraten.

V tem se kaže, da stara delitev dela med proizvodnjo in trgovino ni več prikladna, posebno za tako velike fabrikacije. Več znakov je, ko se v obeh smerih prometa velika trgovina poslovno omejuje na posle z zagotovljenim lastnim dobitkom oziroma prioriteto pokriva interese svojih kolektivov, napram ostalim proizvodnjam pa vse bolj stagnira. Nadaljevanje takih usmeritev bi nujno težko prizadelo delovne kolektive, ker bi pripeljalo do zmanjševanja racionalnega izkorčanja proizvodnih zmogljivosti. Tak položaj ne prispeva k optimalnim dosežkom gospodarskih organizacij v občini. To nedvomno zahteva zelo okrepljene napore delovnih organizacij za intenzivnejše obvladovanje tržnih poti.

V nadaljevanju so tabelično prikazani rezultati gospodarjenja v devetih mesecih in ocena realizacije plana za leto 1973 s pojasmnilimi.

OSNOVNI MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA GOSPODARSTVA ZA LETO 1974 V OBČINI CERKNICA

V primerjavi z doseženim razvojem v letu 1973 bodo v realnih vrednostih ti okviri predvidoma naslednji:

Stopnje predvidene rasti v letu 1974 primerjalo s SRS

	Občina Cerknica	SRS
1. Fizični obseg proizvodnje	11.0	8
2. Celotni dohodek	14.0	—
3. Družbeni proizvod	10.5	7
4. Zapostenost	2.3	2.5
5. Produktivnost	8.2	4.5
6. Realni OD na zaposlenega	4.0	3.5
7. % udeležba investicij v osnovna sredstva od DP	28.5	28

Višje stopnje pri 1, 2 in 3 rezultirajo predvsem zaradi različne strukture gospodarstva na naši občini in v SRS. Na naši občini je prevladujoča industrijska proizvodnja, medtem ko v republiškem poprečju mnogo bolj prisotne druge dejavnosti, ki že po značaju niso toliko akumulativne (kmetijstvo, infrastruktura itd.).

Ocenjene okvirne stopnje rasti so realne brez predvidenega porasta cen, hkrati pa so rezultat upoštevanja prisotnih težav in določene nestabilnosti gospodarstva, ki bo prisotna tudi še v prihodnjem letu.

Osebni dohodki v gospodarstvu občine naj bi se povečali sicer za 10%, s čimer bi dosegli stopnjo realnega zvišanja za 4% v primeru s sedanjo ravnijo živiljenjski stroškov. To pa zato, ker sedanji osebni dohodki v gospodarstvu občine za 6% zaostajajo za realno rastjo živiljenjskega standarda.

Udeležba investicij v osnovna sredstva bo predvidoma dosegla republiško raven. Na naših predvidevanjih je vključena tudi in-

vesticija Kovinoplastike na Blokah v višini okrog 20 milijonov din, vendar predvidena raven — tako ocenjuje tudi SRS zase — v celoti še vedno negativno vpliva na splošno tekočo gospodarsko rast.

Izvršni svet SRS ob pragoziranju gospodarskega razvoja ocenjuje v naslednjem letu splošni porast cen med 15 in 16%. Ta podatek Izvršni svet uporablja tudi za predvidevanja nominalne vrednosti gospodarske rasti.

Pripomba:
Primerjalni podatki v tej dokumentaciji so povzeti iz materialov Zavoda za planiranje SRS in Izvršnega sveta SRS.

Osnutek občinskega statuta

Skupščina občine Cerknica je izhodišč samoupravne organizacije v občini, o kateri je tekla beseda v javni razpravi ob osnovnih zveznih in republiških nstavki, sprejela kot osnovno za izdelavo osnutka statuta občine Cerknica.

Na podlagi teh izhodišč je komisija za statute že pripravila ovirna določila osnutka.

Osnutek statuta podpira povezanost sprememb družbeno-ekonomskih odnosov z družbeno-političnim sistemom in spremembami celotnega ustavnega sistema. Skladno s tem je podprt vladajoča vloga najpomembnejših asocijacij, predvsem pa organiziranih dejavnosti družbenih zavesti.

Temelj statuta je samoupravljanje in njegove oblike v občini, ki izhajajo iz družbeno-ekonomskega položaja delovnih ljudi v združenem delu. Posebej je v statutu obdelano usmerjanje in usklajevanje družbenega razvoja, način financiranja skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi, samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, združevanje delovnih ljudi v samoupravne interesne skupnosti, gospodarske dejavnosti posebnega družbenega interesa, družbeno dejavnosti, samoupravni položaj delovnih ljudi v krajevnih skupnostih, kadrovska politika in zaposlovanje, varstvo človekovega okolja, vloga družbeno-političnih organizacij, oblike družbenega samoupravljanja (zbori delovnih ljudi, referendum, javna razprava in anketa) ter temelji skupščinskega sistema (delegatski sistem).

Občinska skupščina naj bi odločala samo o tistih vprašanjih, ki jih delovni ljudje ne morejo rešiti v okviru temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti

Končno „da“ za tovarno ivernih plošč

POZITIVNA ODLOCITEV V DECEMBRU

Oktobra je poteklo dve leti, odkar smo izdelali investicijski program za rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne ivernih plošč. Pred odločitvijo o investiciji smo se znašli že leta 1968, ko je začela sedanja tovarna opozarjati na fizično in ekonomsko dotrajanost (ekonomsko dotrajanost predvsem s stališča premajhne kapacitete). Takrat smo dali prednost rekonstrukciji in modernizaciji pohištva.

Z investicijo, pri kateri je sodelovala tudi Mednarodna banka, smo hoteli zagotoviti predvsem socialno varnost zaposlenih. Upravičenost take odločitve je danes očitna, čeprav bi nam bila glede na današnje tržne in druge ekonomske možnosti še kako dobrodošla nova in predvsem večja kapaciteta ivernih plošč.

Pred tremi leti smo se dokončno odločili za investicijo. Več mescev je bilo treba pripravljati investicijski program, ki je našo načelno odločitev tudi strokovno popolnoma potrdil. No, in končno je bilo treba investicijski elaborat dve leti pregledovati, ugotavljati, preverjati, dokazovati ..., da je končno dočakal nestrpo pričakovani »da«.

Zadnji je pričkal zeleno luč izvršilni odbor Ljubljanske banke — podružnice Ljubljana v decembru. »Zadnji« zaradi tega, ker se je pred tem zeleno luč večkrat prizigala, ni pa se prižgala. Seveda s tem ne trdim, da je dve leti reševala naš zahtevek Ljubljanska banka — podružnica Ljubljana. Nasprotno, reševanje našega investicijskega zahtevka je bilo pri tej podružnici relativno hitro. Sicer pa je kolektivu znano, kje vse se je zapletalo, saj je bilo o naši, pa tudi o Meblovi novi tovarni ivernih plošč dovolj publicete.

Znano je: da je Brest prvi izgradil tovarno ivernih plošč na Slovenskem, da je bila ta tovarna vsa leta zelo rentabilna, da smo z delnimi rekonstrukcijami podvojili kapacitet do 18.000 m³ letna proizvodnja, da smo opravili doma pionirsko delo na področju uporabe ivernih plošč in s tem razširili možnosti tržišča, da je naša iverka dolga leta in še do nedavnih novih kapacitet veljala za najkvalitetnejšo iverno ploščo na domaćem trgu in tako naprej. Skratka, ob uspešnih analizah tržišča, surovinskega zaledja, finančnih možnosti in drugega, se nam je zdelo, da je dovolj utemeljenih objektivnih pogojev za rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne ivernih plošč in da nikakor ne moremo soglašati, da bi ob takih pogojih prvi in edini zaprli sicer iztrošeno, vendar še vedno rentabilno tovarno.

Vrstna dejavnikov je vplivala na pozitivno odločitev. Predvsem moram omeniti enotno odločitev kolektiva, družbeno-političnih organizacij na Brestu in v občini ter dosegčno razvojno stopnjo Bresta. Veliko nam je pomenila cnotna podpora in zainteresiranost pohištvene industrije Slovenije in predvsem enotnost pri usklajevanju razvoja lesne industrije in gozdarstva, predvsem z vidika etata in porabe surovin na področju notranjsko-kraške regije. Ne nazadnje, pozitivno vlogo je odigrala tudi naša pripravljenost na širše integracijsko povezovanje in del tiska z objektivno

polemiko. Pozitivna odločitev pa pomeni tudi priznanje našemu prizadevnemu strokovnemu delu, ki je bilo v tem obdobju več kot aktivno.

NEKATERI PODATKI IZ INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

O vsebini investicijskega programa je bilo že veliko pisane, zato bom skušal napisati samo kratke povzetek.

Letna kapaciteta tovarne bo znašala 50.000 m³ oplemenitenih ivernih plošč. Za to proizvodnjo bomo porabili letno 82.500 m³ surovin. 50 % porabljenih surovin bodo odpadki — predvsem iz lastne predelave lesa na Brestu. Surovinska osnova in tržišče sta torej zagotovljena.

Zagotovljena je tudi delovna sila, lahko celo rečemo, da imamo delovno silo z bogatimi izkušnjami in strokovnim znanjem.

Zadnje nerešeno vprašanje so ostale finance. Predračunska vrednost investicije znaša 226 milijonov dinarjev, od tega pomenimo 25 milijonov dinarjev potrebna obratna sredstva za obratovanje tovarne.

Struktura virov finansiranja bo naslednja:

- devizni finančni kredit 106 milijonov din ali 47 %,
- kredit LB — podružnica Ljubljana 65 milijonov din ali 29 %,
- lastna sredstva Bresta 55 milijonov din ali 24 %.

Poleg tega bo moral Brest plačati še okrog 9 milijonov dinarjev za garancije in depozite.

Slej ko prej je bil predvsem problem zagotoviti dinarska kreditna sredstva. Po zagotovitvi letih (za dobo 5 let in pol ter 11% obrestno mero), ni vprašanje dobiti zunanjega deviznega kredita. Seveda ni problem dobiti inozemskih sredstev, problem pa je dobiti kredit, ki bi nam glede na čas in ceno kredita ustrezal. Kot kaže, bomo dobili ta kredit za dobo 7 let po 8,5% obrestni meri.

Lastna sredstva so oziroma bodo sicer zagotovljena, vendar bo treba vložiti velike napore in se marsikje odreči drugim investicijskim naložbam.

Dejstvo je, da nam akumulativnost pohištva pada, kar glede na zamrznjene cene iz leta 1969 tudi ni čudno. O tem je bilo ali pa še bo veliko napisanega. Želim samo poudariti, da bo morala biti, še posebno v obdobju izgradnje tovarne ivernih plošč, zelo prisotna racionalizacija na vseh področjih, zlasti pa pri investicijah.

Zajetna predračunska vrednost kaže, da gre pravzaprav za novi Brest. Nedvomno je to tudi eden izmed naših ciljev. Želimo napraviti tovarno, pri kateri bodo imela vložena sredstva pomembno vlogo pri dosegjanju relativno višoke novoustvarjene vrednosti (dohodka). Brest je največji jugoslovanski proizvajalec pohištva. Delež primarno proizvodnje (zagan les, iverne plošče) znaša le nekaj nad 10 %. Vpliv tržnih oscilacij na pohištvo pa je direkten in stalno prisoten. Hočem reči, da pomeni tovarna ivernih plošč Brestu tudi važno postavko za socialno varnost zaposlenih in osnovo za prihodnji razvoj Bresta s posebnim poudarkom na standard delavca.

Po investicijskim programom bo nova tovarna ustvarjala 33 % stopnjo akumulacije, hkrati pa bo bistveno vplivala na povečanje fizičnega obsega proizvodnje, ki bo leta 1977 nasproti letosnjem letu več kot podvojen.

Tudi odplačila kreditov bodo velika. Dva vpliva sta odločilna na to velikost: relativno kratka doba investicijskih kreditov in povečana predračunska vrednost zaradi valutnih sprememb v zadnjem obdobju (oprema bo uvožena iz Zahodne Nemčije). Razveseljivo pa je, da bo samo amortizacija tovarne ivernih plošč na višini obveznosti do odplačil glavnice kreditov vsega Bresta.

Iz Tovarne pohištva Martinjak

PRVE IVERNE PLOSCHE LETA 1975?

In kaj sedaj? To je vprašanje, na katerega želim na kratko odgovoriti. V zvezni Uradni list smo razpisali javno zbiranje ponudb za nakup opreme in javni natječaj za gradbena in instalacijska dela. Dokončna odločitev o izvajalcih in vrsti tehnologije bo znanja marca 1974. Računamo, da bomo marca že na osnovi pridobljenih sredstev začeli ali pa morda tudi zaključili sklepanje pogodb.

Roki dobave inozemske opreme so dolgi 10 in več mesecov. Če pristejemo še montažo, bo trajala izgradnja — vključujuč tudi sinhronizirana gradbena dela, kar leto in pol. Če bo šlo vse po načrtih, bo prva iverna plošča iz tovarne v Dolenji vasi prišla v zadnjem trimesečju leta 1975.

Pred nami je boj s časom. Zmagajo bo pomenila večji in hitreji dobiveni kos kruha. Nekje je treba pričeti! Najprej je treba organ predvidoma določen v začetku januarja 1975. Zaželimo mu veliko uspeha!

D. MLINAR

Izplačila po novem

IZPLAČILO OSEBNIH DOHODKOV NA HRANILNE KNJIŽICE

Vse poslovne banke posvečajo vedno večjo skrb zbirjanju denarnih sredstev in prihrankov od prebivalstva, ker imajo ta sredstva vedno pomembnejšo vlogo v gospodarstvu.

Da bi zbrali čim več teh sredstev, gredo banke med delovne organizacije v akcijo za izplačilo osebnih dohodkov na hranilne knjižice. Ta način varčevanja ima več prednosti in primaša koristi delovnim organizacijam, pa tudi delavcem in banki.

Banka pri tem upošteva tudi poslovne interese delovnih organizacij in jim daje možnost za najemanje kratkoročnih kreditov za izplačilo osebnih dohodkov. Tako poslovno sodelovanje banki omogoča, da v večjim kreditnim potencialom lahko vpliva tudi na obseg kreditiranja gospodarstva.

Delavcem je pri takem načinu izplačevanja osebnih dohodkov zagotovljeno, da dobijo mesečne

prejemke redno ob datumu, ki je določen, dvigajo pa jih lahko stopotoma ali v celoti pri vseh enotah poslovnih bank in službi družbenega knjigovodstva v Jugoslaviji ter pri vseh poštah v Sloveniji.

Nedvignjeni del osebnih dohodkov na hranilni knjižici obrestuje banka po 7,5 % od datuma izplačilnega dne ne glede na datum formalnega vpisa v hranilno knjižico. Nalog za vpis lahko predloži delavec sam ali katerakoli druga oseba, ki predloži »nalog« in hranilno knjižico v 30 dneh po datumu izplačilnega dne.

Ne glede na to določilo je delavcem zagotovljeno jamstvo, da imajo tudi po 30 dneh, ali če izgubijo nalog za vpis, zajamčen vpis s strani banke same na njeno knjižico v celotnem znesku in s tem možnosti zlorabe povsem onemogočene.

Praksa je namreč pokazala, da le približno 20 odstotkov delavcev dviga denar takoj po vplačilu s hranilne knjižice, medtem ko se ostali del vlagateljev obnašata tako, kot če bi sami polagali denar na banko.

Na osnovi poslovnega sodelovanja Bresta z Ljubljansko banko in predvidenega financiranja izgradnje nove tovarne ivernih plošč smo z banko v dogovorih za uvedbo rednega mesečnega izplačevanja osebnih dohodkov na hranilne knjižice za vse delavce.

Izplačilo osebnih dohodkov na hranilne knjižice imajo v naši občini že skoraj vsa podjetja, med njimi tudi naša temeljna organizacija Tovarna pohištva Stari trg. Predvidevamo, da bomo z izplačilom pričeli že z osebnimi dohodki za mesec december 1972.

Za začetek prehajamo na izplačevanje neto prejemkov v naslednjih oblikah: do višine okrog 1000 din prejemkov dobi delavec v gotovini ob izplačilu osebnih dohodkov, medtem ko bi za preostali del prejemkov dohil obvestilo — »nalog« o prenosu na hranilno knjižico. Potrdilo oziroma »nalogu« dobi delavec v kuvertu skupaj z ostalimi prejemki.

Glede na prakso smo z banko v dogovoru, da bi usluge za banko opravljale naše izplačilne blagajne po poslovnih enotah s tem, da banka v celoti pokriva podjet-

Nove poslovne navezave

POSLOVNI OBISKI NA POLJSKEM IN V SOVJETSKI ZVEZI

Naš predstavnik je bil skupaj z drugimi jugoslovenskimi proizvajalci in izvozniki pohištva na razgovorih z ustreznimi poljskimi partnerji o pogodbah za prodajo pohištva v prihodnjem letu. Razgovori so bili dokaj uspešni.

Ker so realne možnosti za sklepitev novih pogodb v tako imenovanih vezanih — kompenzacijskih poslih, smo ob tej priložnosti priredili tudi razstavo jugoslovenskega pohištva v palači kulture v Varšavi. Razstava je organizirala nosilec poslov s Poljsko — Jugodrvu iz Beograda in je po splošni oceni, kar so potrdili tudi poljski predstavniki, zelo uspela.

V to deželo smo ponudili v glavnem že idoče izdelke, pa tudi nekatere novosti, ki so vzbudile precejšnjo pozornost. Od našega pohištva je bilo zelo veliko zanimanje za kuhinjo VEGA-73 in za regal KATARINA, od dosedanjih izdelkov pa za nekatere se stave programa BARBARA, ki so jo pri nas kupovali tudi že do slej.

Tudi za KATARINO je med kupci precej zanimanja

žal smo spet — kot že večkrat doslej — imeli težave s sedežnimi garniturami, ki niti po oblikah niti po ceni ne ustrezajo zahtevam tega tržišča. Najbrž bo potrebno pripraviti posebne izdelke za prodajo na ta trg.

Konkretno zaključuje o kolikih pa bo mogoče sprejeti šele po podpisu meddržavnega sporazuma v začetku leta 1974.

Na razstavi pohištva, ki jo je Slovenijas organiziral v Moskvi, je sodeloval tudi BREST. Razstavili smo BARBARO, kuhinji VEGA-60 in VEGA-73 ter tapetniške garniture.

Namen razstave je bil, pokazati kupcem naše pohištvo še pred sklepanjem blagovne liste za leto 1974.

Tudi v Moskvi je bilo za naše izdelke veliko zanimanja, čeprav so imeli tudi manjše pripombe. Pri kuhinji VEGA-60 je bila zlasti dobro sprejeta izvlečna miza z majhnimi stanovanji, ki jih gradijo v Sovjetski zvezri.

O cenah pa bodo organizirani novi razgovori.

Vsekakor se nam tudi na tem tržišču odpirajo nove možnosti za izvoz našega pohištva.

F. TURK

ju stroške za opravljanje uslug v zvezi s plačilnim prometom. Usluge, ki bi jih za izplačila blagajne opravljale, vsebujejo delo v zvezi s vpisom v hranilne knjižice, delo z izplačilom gotovine ter ravnanje z denarjem in podobnim. Banka se obvezuje, da izplačilne blagajne po potrebi sama oskrbuje z gotovino in z vsemi potrebnimi tehničnimi navodili. Preprosto povedano, pri blagajnah v računskih službah bo lahko vsak delavec med delovnim časom dvigal v vlagal denar na hranilno knjižico, ne da bi moral zapuščati delovno mesto za dalj časa ali celo ostati na do-

T. Zigmund

Novoletni obračuni

GOVORIJO PREDSEDNIKI CENTRALNIH ORGANOV UPRAVLJANJA

Zlepa se ni zgodilo, da bi se koledarsko, gospodarsko in samo-upravno leto tako ujeli, kot se ujemajo v tem trenutku — na prelomu leta 1973/74.

Z novim letom se torej letos ne spremeni samo datum, zakonsko in praktično vrednost dobi vse tisto, kar smo vse leto pripravljali: nov položaj dosedanjih poslovnih enot — sedanjih temeljnih organizacij; nov položaj delavcev v temeljnih organizacijah, nov odnos med delavcem, njegovim delom in ustvarjeno vrednostjo.

To so zgodovinske spremembe, ki se jih morda v tem trenutku niti še v celoti ne zavedamo, bodo pa prodirele postopoma v našo človeško, delavske in družbeno zavest v spremnje naš odnos do sveta, katerega vse bolj zavestni del smo tudi mi — vsak izmed nas.

Ne moremo v tem prelommem trenutku vprašati slehernega delavca, kako je doživil svoj dosedjanji samoupravni položaj in kako si ga predstavlja poslej. Zato smo spet izbrali same predsednike dosedanjih samoupravnih organov — in sicer centralnih — tistih, ki jih po novi Brestovi uставi — po samoupravnem sporazumu — ne bo več, da se z nekaj besedami povrnejo nazaj v leto 1973 in s tega zornega kota poskušajo opredeliti naše novo samoupravno leto.

TONE BAVDEK — namestnik predsednika centralnega delavskega sveta.

Predsednika sveta že spet ni v domovini. Ali imate evidenco, koliko se ste morali voditi kot njegov namestnik?

Evidence nisem vodil, ker bi bilo to brez pomena.

Povejte, katera vsebina, o kateri je razpravljal centralni de-

upravnimi odbori in svetom za koordinacijo poslovanja.

Ne bi našteval vseh nalog upravnega odbora in sveta za koordinacijo poslovanja, ki so bile podobne in so se med dvajsetletnim izpopolnjevanjem samoupravnega sistema prilagajale novim potrebam.

Mislim, da je bil upravni odbor v tistih časih, ko samoupravljanje ni bilo razvito do takšne stopnje kot sedaj, bolj izvršilni organ, imel je naloge izpeljati v življenje vse naloge, ki jih je prej v obliku predlogov posredoval delavskemu svetu.

Upravni odbor in direktor podjetja sta imela večjo možnost samostojnega odločanja o nekaterih zadevah, na primer o razpojenju manjših sredstev, o kadrovskih zasedbah pomembnih delovnih mest in o manjših investicijskih vlaganjih.

Z sam naziv svet za koordinacijo poslovanja pa pove, da mu je bila glavna naloga skrb za koordinirano pripravo poslovne politike, usklajevanje programov svetov podjetja in poslovnih enot. Skrbel je za nadzor poslovanja poslovnih enot in jim dajal praporčila. Ena izmed važnih nalog je bila tudi, da je potekalo razpolaganje s finančnimi sredstvi podjetja v skladu s sklepom centralnega delavskega sveta. Ker je imenoval tudi komisijo za organizacijo in vrednotenje dela, je bil odgovoren, da so bile vse spremembe v zvezi z vrednotenjem v skladu s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov, skrbka, skrbel je da je bilo poslovanje podjetja v zakonitih okvirih.

Kateri organ bo po novem letu glede na novo organizacijo samouprave opravljal delo, s katerim je bil doslej obremenjen vaš svet?

Kot je znano, so pred nami volitve in delavske svete temeljnih organizacij in skupni delavski svet. Dosedanja centralni delavski svet in svet za koordinacijo poslovanja sta imela svoji zadnji seji. Kot mi je znano, je po novi organizaciji samouprave tudi postopek za predlaganje in same volitve nekoliko spremenjen. Bitno je, da bo sistem delegatski. Delo sveta za koordinacijo pa bo nadaljeval, če sem pravilno seznanjen, svet za gospodarstvo, ki bo po mojem mnenju imel podobno nalogu kot dosedjanji svet za koordinacijo poslovanja.

JANEZ VOLJC, predsednik sveta za koordinacijo poslovanja.

Način na katerem je bila najtežavnejša!

Najtežavnejša vsebina je bila v letošnjem delu sveta vsekakor problematika s področja proizvodnje in prodaje.

Z novim letom dobimo novo skupščino (skupni delavski svet Bresta) — kaj ste jim pustili za naslednje obdobje?

Menim, da so naloge, ki čakajo novoizvoljene samoupravne organe, zelo raznolike in pomembne. Naj omenim samo nekatere:

— realizacija investicij pri građnji nove tovarne ivernih plošč;

— realizacija integracijskih teženj in potreb;

— razreševanje vprašanj s področja dogovarjanja in sporazumevanja — na najrazličnejših področjih.

VLADO POTOČNIK, predsednik sveta za proizvodnjo in tržišča.

Po naslovu sodeč je bil vaš svet zelo pomemben organ. Je to svojo pomembnost opravičil?

Pravijo, da ob koncu leta lahko poveš tudi tisto, cesar med letom ne utegneš. Če sodiš po dolžini imena, je bil svet res sila imenitvena. Dolge razprave in mini zapisniki našega strokovnega tajnika, ki je skrbno ločil zrnje, to le potrjujejo, sicer pa je proizvodnja ubirala svoja pota, tržišče pa zopet svoja. Naše delo je bilo tako, da ju brez večje škode opravimo pod isto streho, tako nekako, da bo proizvodnja mislila, da je sita in tržišče še celo.

No, če ti bo dedek Mraz prinesel letos kakšno lepo darilo, smo svojo pomembnost pač opravičili, vsaj kar se tržišča tiče.

Že samo vprašanje, ki ste mi ga zastavili, daje tudi slabemu poznavalcu našega samoupravnega sistema slutiti, da je bila prejšnja razlika med nekdanjimi

Kam prenaša samoupravni sporazum naloge, ki jih je doslej reševal vaš svet?

Osnutek samoupravnega sporazuma, ki je pred nami, bo naloge sveta razdelil. Del pristojnosti bo prenesel na svet za gospodarstvo, del pa na poslovodni odbor. Oba imata poleg tega še vrsto druge zadolžitve in pristojnosti. Sele praksa bo pokazala, kam se je stari svet za proizvodnjo in tržišče prazaprav preselil.

Kaj napovedujete v novem letu proizvodnji in kaj tržišču?

Je že tako, da sedem pametnih ne zna odgovoriti, kar sodelavec našega glasila vpraša. Sicer pa poglejmo, kaj je v skodelici kave? Repromateriala bo dovolj in če se malo potrudis, vidiš na dnu tudi program. Malo ga je potrebno še prečesati, pa bo za proizvodnjo. Če se ti roka ni preveč tresla, se je med tem tudi tržišče že nimirilo.

No, pa šalo na stran; verjetno se bomo kmalu srečali s čedalje hujšim poimanjanjem izdelavnega materiala in z njegovo visoko ceno. Res se je lesna industrija že zgodaj znašla v konkurenči, ki jo je silila k oblikovno in kvalitetno vedno boljšemu pohištvu in tu smo vedno med prvimi, zato ni bojazni, da v novem letu proizvodnje in tržišča ne bi obvladali.

ERNA ŽUNIČ, predsednica sveta za kadre

Se vam ne zdi, da bi bili kot inženir morda raje predsednik kakšnega drugega organa upravljanja?

Predvsem mislim, da vprašanje naziva ni bistveno za opravljanje kakšne koli funkcije v organih upravljanja. Mislim, da mora vsak član kolektiva, ki mu je zaupana naloga v organih upravljanja, po svojih najboljših močeh opravljati zaupano mu naloge. Osebno me sam poklic tehnične smeri ne moti opravljati to funkcijo, ker menim, da včasih drug profil izobrazbe lahko pripomore k boljšemu rezultatu dela, ker ni moten s poklicno slepoto.

Svet za kadre ostane, kot je videti iz samoupravnega sporazuma, tudi v novi samoupravni organizaciji Bresta, in sicer z odgovornejšimi nalogami kot so mogle zaupane doslej. Kako komentirate to dejstvo?

V osnutku samoupravnega sporazuma je poleg drugih izvršilnih organov skupnega delavskega sveta predviden svet za cadre z mnogo obširnejšimi in odgovornejšimi nalogami in dolžnostmi. Predvsem so te naloge takega značaja, kjer so zastopani interesi vseh temeljnih organizacij, pa tudi enot, skupni interes celotnega podjetja.

Večji obseg dela in odgovornejši naloge sveta za cadre pa narekajo ne samo pripravo aktov za urejanje skupnih zadev, temveč tudi dosledno in kvalitetno pripravo strokovnih predlogov, predvsem pa strokovno uresničevanje sklepov, kar je doslej včasih šepalo.

Po mojem mnenju bo poleg reševanja najosnovnejših nalog s področja boljših življenjskih pojavov delovnega človeka v ospredju tudi naloge izobraževati in izpopolnjevati delavce, kajti le tako se bo proizvajalec lahko zvestno vključeval v sistem samoupravljanja.

ANTON PISEK, predsednik sveta za ekonomiko in finance.

Naloge sveta za ekonomiko in finance je bila razpravljati in spremljati ukrepe za racionalnejše vodenje ekonomske in finančne politike z vseh področij poslovanja, od planiranja, ugotavljanja kroženj kapitala, dajanja ocen za posamezne investicije, obravnavanja periodičnih in zaključnih računov, sprejemanja sistemov in metod planiranja, ana-

liziranja in kontrol finančnega poslovanja, do pripravljanja predlogov za ugotavljanje in delitev dohodka pa tudi odločanja o zavarovanju in ugotavljanju — popisu premoženja Bresta.

Delo sveta je bilo letos osredotočeno predvsem na ocenjevanje rezultatov poslovanja po zaključenem računu za leto 1972 in spremljanju rezultatov ob periodičnih obračunih v letošnjem letu ter popisu premoženja. Posebno pa pri popisu premoženja je svet v času prehoda na avtomatsko obdelavo podatkov na računalniku opravil zahtevno nalogo, saj je bilo potrebno popis v nekaterih skladničih znova opraviti z radi pravilnega ugotavljanja delavskega sveta.

Zapuščajo našega sveta podeže skoraj v celoti gospodarski svet pri skupnem delavskem svetu. Organom, ki se bodo ukvarjali z nalogami nekdanjega sveta za ekonomiko in finance, priporočam, da bi bili v svojem delovanju uspešni predvsem na področju planiranja, delitve in spremljanja rezultatov poslovanja v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela, pa tudi delovne organizacije — na osnovi samoupravnega dogovaranja.

Vsem članom delovne skupnosti Bresta želim srečno novo leto 1974!

Tokrat je šlo zares

KONSTITUIRANJE DELOVNE ORGANIZACIJE BREST

V decembru je bilo samoupravno dogajanje in naši delovni skupnosti v veličju, živo kot redko kdaj doslej. Novembra je bil izdelan natančen načrt posameznih faz, celo datumov posameznih zborov in sestankov (nekdo je v šali dejal, da je to kot načrt invazije na Normandijo) — da bi bila naša delovna organizacija konstituirana v zakonskem roku. Tako nas je tudi zadnja akcija družbeno-političnih organizacij zatekla prav sredi najbolj živega in intenzivnega dela.

Osnutek sporazuma o združitvi v delovno organizacijo je bil v zelo intenzivni javni razpravi dalj kot prvo polovico decembra; o njem so razpravljali in prispevali svoje pripombe predvsem delavci na svojih zborih, pa tudi družbeno-politične organizacije in drugi dejavniki v podjetju. O vsebinah sporazuma tokrat ne bi pisali, saj je njegov osnutek dobil slehri delavec Bresta, o novih odnosih, ki jih ureja ta nova Brestova »ustava«, pa bomo prav gotovo objavili še več sestankov. Zelo realno predvidevamo, da bo sporazum podpisani dan pred izidom našega glasila.

Med tem časom so bili po vseh temeljnih organizacijah na zborih delovnih ljudi sprejeti tudi statu-

tarni sklepi, ki bodo začasno urejali samoupravna in druga razmerja znotraj Brestovih temeljnih organizacij združenega dela.

Ves ta čas so živo tekle tudi priprave na volitve v nove organe upravljanja — skupne delavski svet in delavske svete temeljnih organizacij. Tudi o izidu volitev še ne moremo poročati, ker nas bo izid časopisa pač prehitel — o tem v prihodnji številki. Omeniti velja le to, da so se ob evidentiranju delegatov v organe upravljanja angažirale družbeno-politične organizacije v podjetju, predvsem pa zbori delavcev temeljnih organizacij.

Posebej je treba poudariti, da vse to na Brestu ni bilo golo formalistično opravilo, čeprav je bilo ob tem tudi ogromno »birokratiskogedela«, da je šlo predvsem za uzakonitev že dosedanjih poglobljenih samoupravnih odnosov, zlasti pa za novo kvalitetno, ki jo bomo gradili in izpopolnjevali v prihodnje.

Tako bomo — skoraj z gostočijo lahko zapišemo — na dan izida našega glasila zakonsko konstituirani kot delovna organizacija Brest, s čimer bo ustvarjena trdna osnova za utrjevanje naših prihodnjih samoupravnih razmerij.

B. LEVEC

DELOVNI KOLEDAR ZA LETO 1974

Svet za koordinacijo poslovanja je na svoji decembrski seji med drugim sprejel tudi delovni koledar za prihodnje leto. Na osnovi izračunov analitsko-planške službe bo v letu 1974 264 delovnih dni, 39 prostih sobot, 10 praznikov in 52 nedelj.

Upati je, da prihodnje leto ne bo potrebna velika akcija sindikata ob Dnevu žena, saj bo ta dan na delovni petek pred prsto soboto.

Posebej je treba omeniti, da sta že določena dva kolektivna dopusta, in sicer ob prviomajskih praznikih 4 dni ter na začetku julija 6 dni in, da se bodo v številu dni dopusta štele skladno z zakonom tudi proste sobote.

B. Levec

O integraciji s Slovenijalesom

V decembru sta imeli komisiji in ostali sodelavci, ki naj bi pripravili elaborat o ekonomski upravičenosti integracije, dva se stanka. Na sestankih smo skušali obdelati proizvodni program, ki naj bi pokril Brestove kapacitete. Dokončna stališča se še niso ob-

likovala, zato bodo na tem področju potrebni novi naporji.

Dokler pa ta vprašanja niso rešena, komisiji ne moreta delati naprej na ostalih vprašanjih, organizacijskega, poslovnega in finančnega značaja.

Priprave za integracijo torej potekajo dalje.

T. KEBE

1973-1984 tozdovnik

LANSKO JE BILO
DOBRO, LETOŠNJE BO
PRAV DOBRO!

brestov
novoletni

Novoletna inventura

Tako — pa je spet eno leto naokrog, menda še kot nobeno hitrih nog in spet kronist prijel je za pero, da skupaj se zamislimo, kako nam je bilo.

Nadaljevali smo, kjer lani smo končali: z ihti vso v stabilizacijo smo se pognali, a kaj, ko to strašansko dolgotrajen je proces in marsikdo še zdaj ne ve, da gre zares.

Le eno predvidevanje povsem smo izpolnili: da vsaj za eno luknjo smo pasove zategnili. Razposajeno skačejo, divijo naše cene in zdi se, kot da zanje žavbe ni nobene.

Sicer pa — raje ostanimo v ožji domovini, po nej naj se sprehodijo spomini. Če naj merilo bodo sestanki in razprave, smo tudi Notranjci kar brihtne glave.

Kaj vse načrti in programi bodo dali — o tem pa bomo k letu spet poklepatali. Spet smo se ustavili ob preizkušeni metodi: kar letos ni — v prihodnjih letih bodi!

Neupravičene smo bogataše poskušali iskati, brez tajnika v tej komisiji znašli smo se v zagati. Pa kaj, ko to še zdaleč ni edini strokovnjak, ki ni ga moč privleči čez občinski prag.

O našem jezeru spet teklo je črnilo, ko se pozimi je v drsalšči spremenilo. Jekleni konji so preskusili jezerska kopališča, a dragi gostje (joj, gorje!) naša gostišča.

In ko smo že pri tem: bila velika je ženitev, ko trgovina in gostinstvo našla sta rešitev. S postojanskimi trgovci in gostinci so se ozrenili, da za potrošnike in goste bi kaj pridobili.

Pa je tako kakor v zakonu ponavadi, da se le pred ženitvijo imamo radi. Pred zakonom velike so obljuhe in obeti, nato spoznanje: ne bi smel verjeti.

Kar se turizma tiče: v glavnem le programi in upi, da ne bomo vedno sami, da bo — čeprav je devalviran — dedek Mraz prinesel investitorje med nas.

Tako tudi o žičnicah so le projekti, v načrtih obtičali športni so objekti; kako zgraditi kulturne nam domove — vse to morda rešile bodo zarje nove.

Saj še najnujnejše (temu se reče komunala) se marsikomu zdi kot »gavgen« šala. A sčasoma (servisi itd.) bo prav gotovo bolje, če desetletja bomo ohranili še kaj dobre volje.

In s šolstvom je tako kot ponavadi, ob praznih loncih se z reformami igramo radi. Še za kulturo, šport besed ali dve: sicer beraška setev zlagoma v klasie gre.

Zdaj interesne skupnosti odpro naj nove čase, če s sporazumi in dogovori prepolne bodo kase. Kot vidite, za vse velja: načrti in pa perspektive, zato prihodnosti se ni nam batiti sive.

Pa Brest? Vse leto se je s cenami otepjal in belil glavo, kako bi na tržišču ukrepal. Kako bi dopovedal naši hlodovini, da raje naj ostane kar pri nas, v domovini?

A je krepak in zdaj že za ženitev zrel, najbrž v štacuni si bo nedolžnost vzel. Pa ne bodimo kakor babe ob kafeti, sicer ekonomisti ne bodo imeli kaj početi.

Iverka bo! Prodrli so dokazi in pa naša trma, čeprav bila je pot do nje presneto strma. Sicer pa kaj bi temu se tako čudili, saj smo celo TOZD-eje pravočasno ustanovili.

Bilo sicer razprav, sestankov je obilo, a najbolj v rabi sta bila pero in pa črnilo. so birokrati se ubadali s sklepi, formulariji, besedili, samo da bi se delavci — subjekti! — ustanovili.

Pa upajmo, da bolje bo v novem letu, Ko TOZD bo TOZD-u dvoril kot dekletu, da bi uspel pri nji in jo za vedno maral, ali pa tudi (hog ne daj!) da bi jo varal.

Pred koncem le še ena lastna hvala: lesariada nas je v tretje z zmago ovenčala. Še dosti resnih in manj resnih smo počeli, a kaj o vsem bi nepotrebne verze pleli.

Je pač dvanajsti TOZD v letu take baže, da gledati preveč nazaj ne kaže. Zato za novo leto naj ostane še voščilo: uspehov, sreče, zdravja voščimo obilo!

Čez deset let vse prav pride...

Listali smo po Glasu Notranjske izpred desetih let. Videli smo, da smo bili že tedaj neverjetno ambiciozni, a da bi — žal — marsikaj tedaj zapisanega še kako veljalo tudi za danes. Brez kakršnih koli zlih misli citiramo, kaj je bilo tedaj zapisanega.

V planu je izgradnja smučarske žičnice za drugo zimo. To pomeni, da bomo prihodnjo zimo počakali s pripravljenimi smučarskimi kapacitetami, kar bo prvi korak k razvoju zimskega turizma pri nas.

(december 1963)

Ko bodo gradbena dela prve etape končana, bo pričela teči pitna voda po starem omrežju v neomejeni količini in neprekiniteno za celotno področje Cerknici in Rakeka. Nenavorno se tega dneva vsi odjemalci pitne vode izredno veselijo in komaj čakajo.

(oktober 1963)

V Cerknici je odprta mehanična delavnica v okviru Centra obrti, katera izvršuje vsa mehanična popravila.

(oktober 1963)

V pripravah za izdelavo statutov krajevnih skupnosti smo nekoliko v zaostanku.

(avgust 1963)

Loška dolina bo v bližnjih dneh dobila lepo urejeno gostišče pri građu Smežnik.

(avgust 1963)

Občinska skupščina je potrdila spojitev trgovskega podjetja Ulaka iz Starega trga z gospodinčnim podjetjem Nanos iz Postojne.

(julij 1963)

Komisija bo proučila ureditev Križne jame, za katero so že pripravljeni potrebni načrti, ureditev Križne gore, Smežniškega gradu in gradnjo umetnega jezera v Žilcah. Obenem bodo razmislli tudi o morebitni gradnji motela v neposredni bližini Cerkniškega jezera. Obenem so člani sveta za blagovni promet, turizem in gostinstvo pri ObLO Cerknica sklenili, da bodo v prihodnje prepovedali vsako gradnjo weekend hišic v Rakovem Škocjanu, ker bo tu lahko širil svoje gostinske zmogljivosti le novozgrajeni turistični objekt.

(januar 1963)

Značilnost Brestove proizvodnje je v tem, da je vsako leto več izdelkov namenjenih za izvoz. Od tistih za izvoz. Od tistih borih 200.000 dolarjev izvoza pred desetimi leti je danes s svojimi 2.000.000 dolarji Brest na prvem mestu izvoznikov lesne industrije v Sloveniji in na prvem mestu izvoznikov finalnih izdelkov v Jugoslaviji.

(januarja 1963)

Predvideva se, da bo Kmetijska zadruga Cerknica letos pridelala kar 150 vagonov krompirja. To bo vsekakor rekordna letina.

(avgusta 1963)

Gostinsko podjetje Cerknica in Kompan sta se dogovorila o letošnjem aranžmaju v Rakovem Škocjanu. V planu je, da bodo ob nedeljah vse kapacite zasedene od angleških turistov, ki bodo imeli na voljo jahalne konje in urejene steze.

(maj 1963)

Podjetje Brest zaposluje 1.377 delavcev in uslužencev. Od teh je 653 žensk in 714 moških. Značilno je, da je bila prejšnje leto zelo velika fluktuacija delovne sile. Zaposlilo se je 498 delavcev. Odšlo pa je iz podjetja kar 398 delavcev.

(februarja 1963)

V letosnjem letu bo izpeljana avtomobilska cesta na Slivnico mimo Brezij. Turisti, ki bodo prihajali na Jezero, bodo v letosnjem letu postreženi v bifejih, ki bodo postavljeni ob jezeru. Komisija za turizem upa, da je treba naštete stvari čimprej realizirati. Za izvedbo programa so zadolžena turistična društva, goščinska podjetja in krajevne skupnosti.

(februarja 1963)

Občinska turistična zveza Cerknica bo odkupovala literaturo, ki govori o naših krajih. V poštov predajo materiali iz zgodovine in geografije. Ravno tako poziva prebivalstvo, da se vključuje v turistična društva in s tem pomaga turističnemu razvoju naše občine.

(decembra 1963)

Meso se je spet podražilo. Če se bo kdaj pocenilo, nam bo to vseeno, ker bomo do takrat že postali vegetarijanci. Tistim, ki imajo velika stanovanja, se pripraviča, da eno sobo preuredi v svinjak. Tako bodo lahko poleg družine redili še prašiče. Načrtov in sklepov je bilo toliko, da bo prihodnje leto spet težko tistim, ki se bodo zagovarjali, zakaj se ni dosti naredilo.

(decembra 1963)

Da bi bili potrošniki čim bolj seznanjeni tudi z zalogo nekaterih novih artiklov, so zastopniki »Škocjan« omogočili potrošnikom preizkušnjo artiklov, ki so pred nedavnim prišli na trg. Marsikateri artikli ležijo na policah. Vendor se potrošniki težko odločijo za nakup, ker ne vedo, kakšna je kvaliteta povsem novega izdelka.

(decembra 1963)

Letosnja zima je tudi Brestu, dokazala, da je ni za podcenjevati. Zaradi slabe pluženih cest ni moglo priti na delo čez sto ljudi. Proizvodnja je tako izgubila 10.000 proizvodnih ur. Nekateri delavci pa so celo naredili zrelostni izpit. Doma so namreč čakali kar petnajst dni, da

DO YOU SPEAK ENGLISH?

bi jih prišel Brest povabiti, naj se vrnejo na delo.

(marca 1963)

V soboto, 30. marca so odprli dom »Ljudske tehnike« v Cerknici. V domu bodo uredili prostore za foto, radio in avtomoto krožke. Spodnje prostore pa bodo adaptirali za osebne avtomobile avto-moto društva.

(aprila 1963)

Društvena komisija pri občinskem komitetu ZMS Cerknica ima med ostalim v programu tudi organizirati dvanajst plesnih vaj za mladino. Vaje bodo od 18. do 20. ure. V tem času bo strokovno vodstvo. Po tem času pa bo ples brez vodstva.

(aprila 1963)

Turistično društvo Rakek in goščinsko podjetje Cerknica bosta v letosnjem letu pripravila v gostišču Rakov Škocjan menjalnico tujih valut.

(maja 1963)

Ko bo na Brestu zgrajena nova bazenska žaga, bodo prenehale z delom vse manjše žage. Usluge zasebnikom bo opravljal prenosni gater, ki je že naročen v Avstriji.

(junija 1963)

Podjetje »Valjčni mlin« iz Cerknica bo zgradilo v skladisču bivše Lestivkove trgovine na Rakeku parno pekarno. Ravno tako bo nabavilo posebni kamion-hladilnik za prevoz kruha.

(junija 1963)

Člani krajevne organizacije SZDL Grašovo se bodo v jeseni podrobnejše seznanili s sedemletnim načrtom sodobnega kmetijstva KZ Cerknica, ki bo na področju Graševega uredila večji zemljiški kompleks za svojo lastno proizvodnjo.

(aprila 1963)

Na področju oziroma predelu Cajnarje-Šivče se nahaja železna ruda in boksit. Ker pa so nahajališča majhna, se jih ne izplača eksplorativati.

(oktobra 1963)

Občinski odbor Ljudske tehnike bo organiziral več tečajev in sicer: radioamaterski, foto-kino, modelarski, brodarski, jadralni »A« in padalski tečaj za začetnike. Tečaje bodo vodili strokovnjaki iz Ljubljane. Vsi interesi naj ne zamude te edine priložnosti.

(aprila 1963)

Morda bi bilo umestno in potrebno, da bi uredili cesto v Rakov Škocjan v dvošmerno in asfaltirali republiško cesto v smeri proti Prezidu vsaj do prihodnje turistične sezone.

(novembra 1963)

Tisti, ki še želite izpopolniti svoje znanje, se še lahko vpisete v oddelek ekonomsko srednje šole in v oddelku osnovne šole za odrasle v Cerknici.

(novembra 1963)

Poprečni osebni dohodki po poslovnih enotah Bresta so bili v mesecu juliju 1963 naslednji: TP Cerknica 23.000 din, TP Martinjak 24.500, in v TLI 29.000 din. Hlodovino pa so takrat plačevali po 12.500 din/m³.

(poročilo na seji CDS)

Gradnja stanovanj je čedalje bolj aktualna. Trenutno je v modi blokovska gradnja, ki pa je sila draga. Stanovanje v bloku v izmeri 54 m² namreč stane kar 4.374 din.

(iz poročila na seji CUO)

Po grobih podatkih je v turistični sezoni 1963 obiskalo znane turistične kraje v naši občini kar po sto avtomobilov ob nedeljah in praznikih. Znamenitosti Rakovega Škocjanja si je ogledalo 24.880 turistov. V naslednji sezoni jih pa je za pričakovati čez 50 tisoč.

(decembra 1963)

Prvi od šestnajst planiranih blokov je pri tovarni pohištva Brest že v gradnji. Ko bo ta stanovanjski blok gotov, se bo lepo podal v monumentalno okolje Bresta.

(maj 1964)

UPAJMO, DA SE ČEZ DESET LET NE BODO ZANAMCI SMEJALI NAM!

CERKNIŠKI

FILMI

IN BESEDI

V SLIKI

= SKUPNA POSTELJA

= IN MIZA

= SPORAZUM

= OZDROUŠITVI

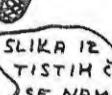

= PRGIŠČE SVINCA

= PISMA TPC

= STARA

= IVERKA

= PREJ MILIJON

= LETI

= TPM

= ŽIVETI NAUKLJUB

= TPC

= TI, TI, TLI

= RAZPOROKA

= TPS (OH)

= OBESITE GA

= BREZ MILOSTI

= SKS (EX)

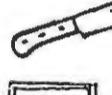
= UM KRALJOVE

= I BM

= MALI VELIKI MOZ

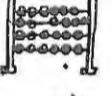
= DIREKTOR TOZDA

= KOCILARJI

= KOLEGAT

= MARKETING

= NEKAJ SE PLAZI V MRAKU

= PLAZI V MRAKU

= KUHANJE

= KAVE V SLUŽBI

= SČIM SE UKVARJAJO GOSPODINJE

= KAVE V SLUŽBI

= ODLOČBA

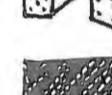
= DISCIPLINSKE KOMISIJE

= DJANGO NE POZNA MILOSTI

= DELAVNICA

= SOBOTA

= DAN DALJŠI OD LETA

= DELOVNA SOBOTA

= ZAČETNICA NA PLOČNIKU

= PRIPRAVNIKI

= DOKTOR V TEŽAVAH

= BOLNIŠKA V OBRAZNI AMBULANTI

= PREISKAVA NAD MIRNIM MEŠČANOM

= DELAVSKA KONTROLA

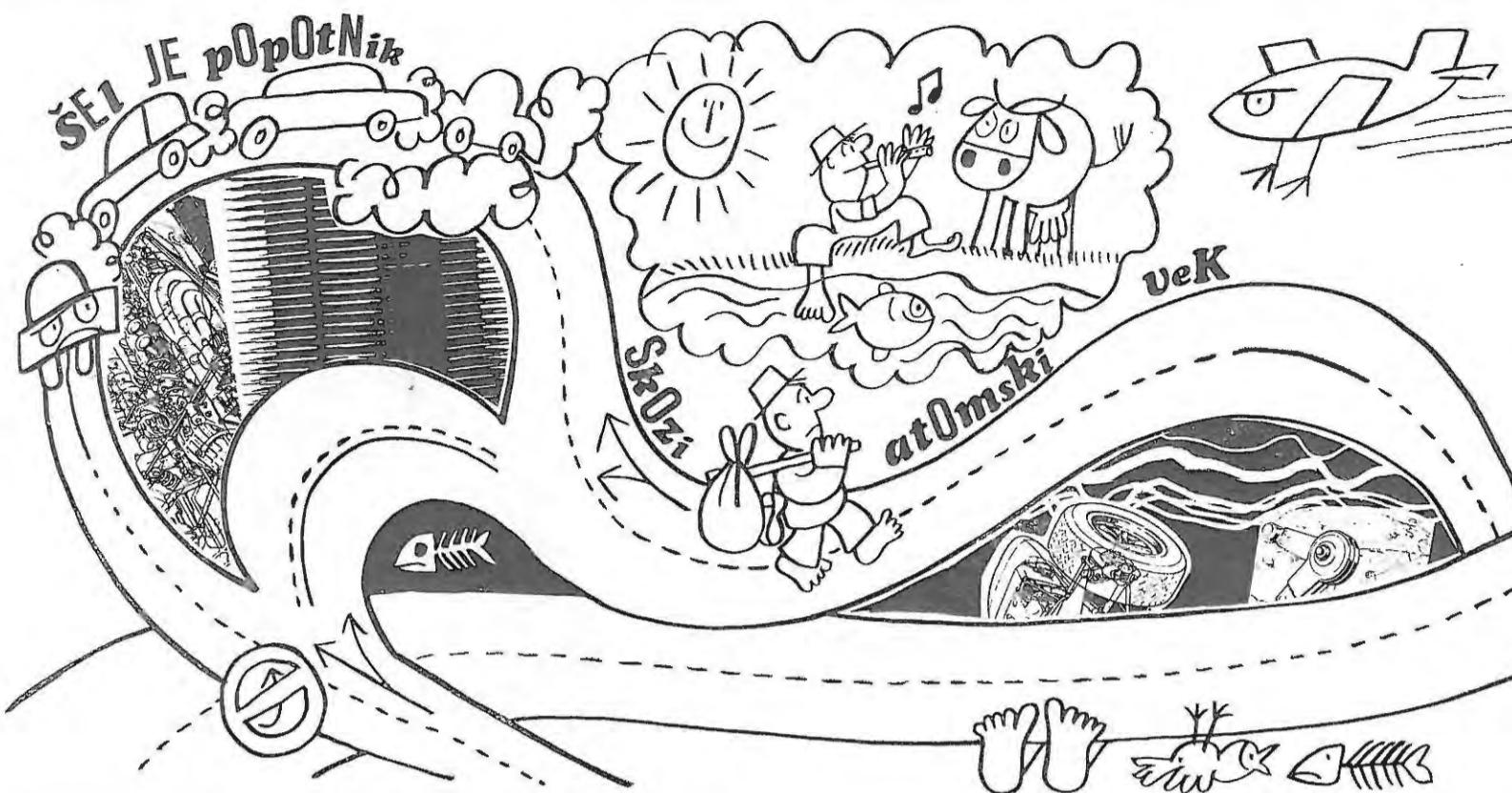
= PLAVI VOJAK

= PONEDELJKAR

= DOKTOR V TEŽAVAH

= BOLNIŠKA V OBRAZNI AMB

Šel je popotnik skozi atomski vek, skozi džunglo betona in aluminija, skozi gnezda nebotačnikov, skozi mreže nadvozov in podvozov, čez vozle križišč in metrojev, skozi smrad žvepla in stup monoksida...

Bolan in bled, izčrpan in oslabel je srečal obupanega zdomca, ki je kadil mariuhano na voglu steklene beznice evropskega velenesta in vprašal:

»Od kod si, bratec, zelen in boljan, ki si predstavnik mlade degeneracije, kje je tvoj dom in kam si namenjen?«

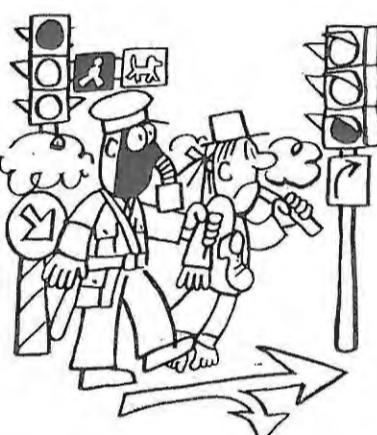
Zakašljalo je izpito onè, pogledalo s širokimi kalnimi oèmi, sprožilo koščene roke proti jugovzhodu in se sesedlo na betonski ploènik velikega mesta: »Tam, tam je dežela — zelena in čista, sveža in zdrava. Tam je Notranjska!« In je izdihnilo.

Šel je popotnik v smeri iztegnjenih okončin: kadil je dolgo in naporno čez betonske prelaze in skoz bleščeče predore, da bi prišel v zeleno deželo, svežo in čisto in zdravo. Da bi prišel na Notranjsko.

Nazadnje se je ustavil na meji — tam, kjer grozljiv okostnjak z železnimi rokami opozarja popotnika, da je prišel v deželo, ki ne mara smrti. »To bo zemlja, ki jo iščem, to bo zrak, ki se bo dihal in voda, ki se je bom napisil, in barve, ki jih bom gledal! Dežela, ki ne mara smrti, ne bo zabetonirala svojih zelenic, ne bo zadimila svojega sonca in ne zastupila svojih voda!«

Posedel je popotnik ob spomeniku smrti in se veselil življenja. Potem pa je vstal, vrgel prešerno svojo culo čez rame in se napotil po asfaltinem traku iskat zeleno Notranjsko.

Hodil je, da so ga bolele noge in dà od asfalta ni videl gora, ki so kipele na vseh straneh. Pre-

šel je nekaj mest, takšnih kot jih je videl po svetu: ne lepših, ne bolj zelenih in ne bolj človeških. V Ljubljani ga je prometnik z masko na obrazu peljal strtega in omamljenega čez zastrupljeni cestni križ in na Brezovici je videl maèko, ki se je vrgla pod tornjak zaradi popolne deratizacije v mestu in v okolici.

Šel je popotnik in je bil žalosten. Pred Cankarjem je krenil na levo po cesarski cesti. Drvelo je mimo njega in na drugi strani v nasprotno smer. Brizgal je izpod širokih koles in popotnik je

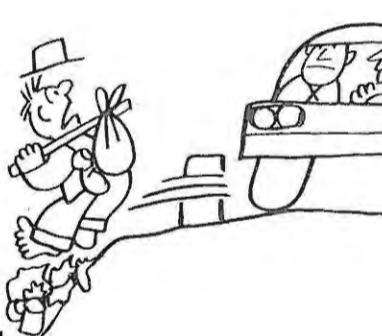
sponzal, da ga ta cesta lahko pripelje samo tja, od koder je prišel. Sestopil je torej na Uncu in v prvi gostilni sedel v kot, da si spočije, da se oddahne, naje in napije za pot po zeleni Notranjski. Dobro so mu postregli in popotnik je zadovoljno razpredal upanje, kako bo v tej deželi, kmeèki in zdravi, še našel domaèe gostilne, prijazne krèmarje, čiste in umite kuharice, nasmejane natakarice in dober črni kruh, »Zakaj Gnezda,« si je rekkel, »je gotovo ostanek stare furmanske krème, ki se je našla preblizu širokemu asfaltu.«

Krenil je torej popotnik v narocje dežele, poln upanja in hrepnenja po zelenem in čistem in zdravem. In po domaèem.

Popotoval je peš, da bi užival naravo, da bi cutil kristalno roso na trudnih nogah, da bi videl bleščeče pajcevino na travnikih in mehkobo žarkov na blazinah mahu ob gozdnih poteh.

Moral se je umikati globoko s poti, zakaj tudi tu so avti divjali v vseprek in nevarnosti so hile zavoljo tega še veèje.

Toda glej, namesto rose ob cesti se je zapletal v kupe smeti, ogabno mu je drselo na mastnih polivinilastih vrečah in ko je ho-

tel sesti, ni našel prostora, ki bi ne bil zaznamovan vsaj z vreèkami visokega C.

V Cerknici, kamor je prispel z zadnjo troho upanja, se je komaj umaknil traktorju s prikolico, s katere je veter grdobno odnašal vrtince smeti in papirja ter jih odlagal na zelenice okrog spomenika, na solato na trgu in na vrtovne ponosnih meščank.

Z mostu se je zazrl proti jezeru: Visoka drevesa rastejo tam na obeh straneh vode in globoko nad njo se nagibajo njihove košate veje. Kot da podvodne svilne sušijo svoje ogabne jezike, so se motno svetile na njih plastiène

vreèe in cunje in šara vseh vrst in izvorov!

Kje je dežela Notranjska, zelena in čista in zdrava? Kje vode, bistre, in jasne in zelene vrbe ob njih?

Ob jezeru si je, preden se je domisil čevljev, ki so mu viseli čez ramo, obrezal noge na črepnjah pivskih flaš, ki so ostale tam razbite od zadnje veselice. Sedel je pred zaplankano barako, kamor ga je zavedla tabla z imenitnim imenom »BIFFE« in se razjokal. Jokal je dolgo, da je naraščalo jezero in so slane solze tekle čez spušcene zapornice noter do gornjega Jadrana.

Laèen in žejen, obupan in star se je odpravil popotnik iskat poštene gostilne, da bi splahnil žalost in razoèaranje nad tem, kar je videl in doživel.

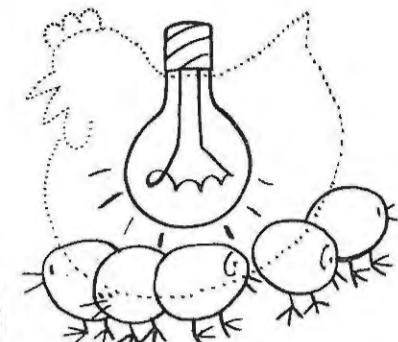
V eni restavraciji niso imeli vina, v drugi ne kruha, dve krèmni sta bili zaprti zaradi sanacije in dve zaradi sanitarij. Veè ni iskal. »Zamenjaj jim kri, o gospod!« je zaèel verovati popotnik atomskega veka in se odpravil na kmete:

»Nanje je mislil tisti mladenič, kmete je imel v srcu, ko je govoril o Notranjski, čisti in zdravi!«

Zbral je torej popotnik zadnje moèi in odkreval z ranjemimi nogami skat kmete. Rekel si je: »Tam najdem ajdovega kruha, kolešek domaèe klobase in šilce žganega. Tam najdem mir, platnene rjuhe v visokem štamputu in čista dvorišča s petelinom sredi zadovoljne družine notranjskih štacun.«

Na prvem dvorišču je namesto vprega stal avto, ob njem traktor, na velikem branjeku, zabitem v zidu na hlevu, kjer je nadavno visel komat, se je svetila motorna žaga, v hlevu so stale cirkularke in tam, kjer je prostor za steljo, je bila skladovnica desk. Petelina ni bilo. Piščanci se niso veselili okrog svoje koklike, niso se drižali z njenega hrbla.

ta in se zadovoljno prerivali pod njenimi širokimi krili; namesto kocke je v smrdljivem zaboju gorela debela žarnica in kup kislavih piščancev se je gnetel pod njo brez vsakršne volje do življenga.

Vse dvorišče je bilo polno raznih škatel in kant, od bencina, od olja, od mešanice in motornega petroleja;

tudi rože so bile vsajene v čez pol prerezane kangle, na katerih je pisalo MOTOROIL — SAE itd.

Sredi dvorišča je ležala velika traktorska guma, pobeljena s sinkolitom, sredi nje pa je umiralo drevce in nekaj suhih štrcljev je gospodar že porabil za to, da je nanje obesil kangolico za mazanje in komplet orodja v modrem plastiènem zavitku. Gnojišča ni bilo. V meji pod hišo, kjer so se vèasih o Gregorjevem ženili ptički, je bila prava zakladnica moderne civilizacije: med plastiko in zavrnjenim štedilnikom je popotnik opazil tudi reèi iz prejšnjega stoletja: kahle, stare kmeèke peèi, star likalnik na oglje, pa ravnice, odslužen plug, oblièe, rezilnike, burkle, lopar za vsajanje kruha in koledar Mohorjeve družbe.

Nad vsem tem pa so v vetru sunkovito poplesavali v grmovje vjeti kosi papirja in polivinila, najveè z napisom NANOS POSTOJNA, pa tudi ONA ON in NAMA — TROMOSTOVJE.

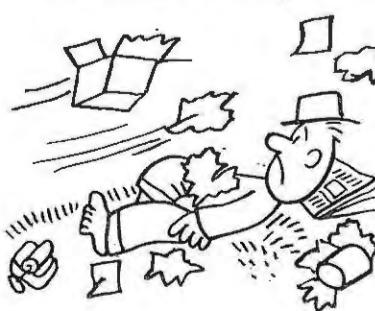
Stopil je popotnik v adaptirano hišo in postregli so mu, želj-

nemu kmeèke malice, z mesnim doruèkom, s koščki belega, od štruce narezanega kruha in vijnjaka so mu natočili v kozarèk z zlatim robom in z rdeèo rožico. Nazadnje je dobil še kavo, potem se je že mudilo, ker je morala gospodinja na avtobus in v službo. Čvrsto je zaklenila za sabo svojo kmeèko hišo.

Ni veè ni iskal popotnik. Umaknil se je v breg za vasjo, legel na posvinjani travnik, si vtaknil pod glavo polo èasopisnega papirja, ki ga je veter kobalil po senožetih in se odloèil poèakati, dokler ga živega ne zasujojo odpadki iz slabo založenih notranjskih štacun.

Ni mu bilo treba dolgo čakati.

Stanovanjski parografi

Naši pravilniki so vse debelejši in kljub temu, da imamo pravnika z izostenim posluhom za čedno slovensko besedo in poleg njega še pravega profesorja za te zadeve, smo ugotovili, da se ista stvar da povedati dosti preprosteje in tudi krajše. Samo prvo poglavje stanovanjskega pravilnika smo razložili v govorici birokratsko nepokvarjene baze, pa smo prihranili dve matrici. Pomnožimo s 1900 izvodi za javno razpravo, pa še enkrat toliko za prečiščeno besedilo, pa bomo videli, da je tak pravilnik poleg tega, da je razumljiv — tudi mnogo mnogo cenejši.

I. SPLOŠNI REGLCI

Prvi paragraf

Po teh paragrafih se bodo tudi Brestovcem kvartirji pa denar.

Tadrug paragraf

Za kvartir ali pa za denar lahko prosi vsak brestovc. Če rata eno, še ni rečeno, da ti drugega ne bodo dali.

Tatretji paragraf

Na skupnih službah morajo vsako leto pregledat, koliko nas je takih, ki nucamo kvartirje ali pa denar zanje.

Kadar se kvartirji talajo, morajo najprej zračunat pike, pa po pikah prideš na tarovo ali pa na tazadno mesto. Več jih zbereš, bolj na vrh zlezeš. To naredijo za vsakega posebej ali pa za celo družino.

Glih tako gre, če talajo denar za kredite.

Tačetrti paragraf

Vsak ne more dobit kvartirja, kakrnega bi rad. Takole gre to: — samec lahko dobi samo sobo ali pa največ garsonjero (se pravi, da je zraven še sekret, pa za umivat, pa za kaj malega skuhat ali pa pogret),

— za dva samca, ki skup živita, je dosti ena soba, pa v redu kuhinja, pa sekret, pa vse tiste luknje zraven (špajz, kevder...), — če so trije, se pravi, da redita še mulca, dobita dve sobi pa kuhinjo zraven,

— če so štirje ali pa pet, se pravi, da imata dva mulca ali pa tri, dobita tri sobe pa kuhinjo,

pa hribca), ne dobiš zaniga nobene pike.

Tapeti paragraf

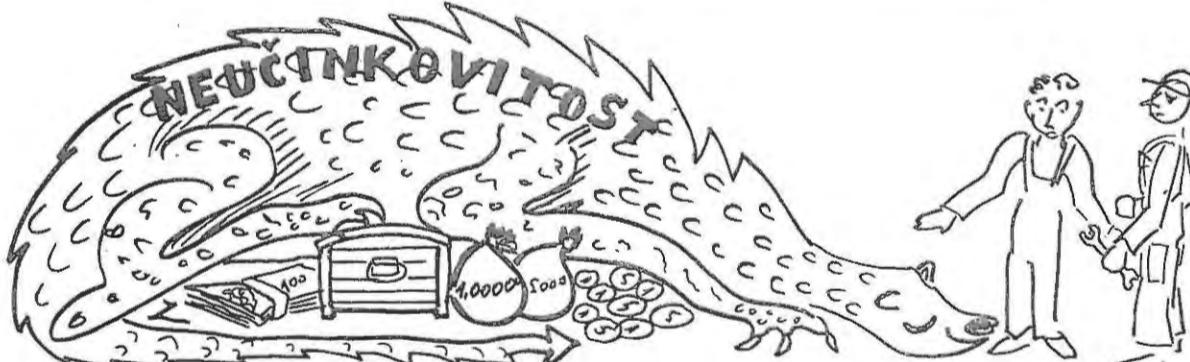
Če že imaš takšno stanovanje, kakršno ti gre, ne moreš dobiti večjega ali pa še enega zraven.

Tudi kredita ne moreš dobiti, če imaš že v redu stanovanje.

— Če že imaš stanovanje, pa je premajhno ali pa ni dobro, ti lahko dajo drugega, samo ti za vsake tri metre kvartirja odbijajo po eno piko, potem te šele dajo po vrsti, kamor pašeš.

Fantje, ali bi se dobilo pri vas kakšen TOZD za mene?

Francelj, temule zmaju bo treba malo podkurtiti, drugače ne bo kmalu stanovanj iz solidarnostnega sklada

— več mulcev pa zlepa nobeden nima, če jih pa ima, pa nima denarja, da bi še tolikšen kvartir plačeval,

— če hočeš dobiti kakšno piko na kuruznicu, jo moraš imeti prej najmanj pol leta pri sebi,

— če kar tako vzameš kakšnega k sebi (kakšnega študenta ali

ALI ŽE VESTE...

— da je v Tovarni lesnih izdelkov v Starem trgu vломila v predal miš in načela v njem vse zapisnike in druge papirje, analitiko oceno delovnih mest pa je pustila nedotaknjeno.

To priloga so skupaj zbrali in se bralcem v zobe dali: Štefan Bogovič, Božo Kos, Jože Kovša, Božo Levec, France Sterle, Janez Praprotnik in Zdravko Zabukovec.

Lani smo v duhu reforme tiska začeli naša dekleta oblačiti; s tem nadaljujemo tudi letos. Zgoraj nam je že uspelo, a kaj ko nam je zmanjkalo za spodaj. Vsaka podobnost z našim gospodarstvom je le slučajna.

Birokratska miza. Ko bodo temeljne organizacije sprejele Workfaktor, bo potrebno temeljito urediti tudi takšno delovno mesto.

Letošnji inventurni popisi

Z reorganizacijo skupnih strokovnih služb junija letos je bila ustanovljena tudi kontinuirana inventura, se pravi, služba, ki neprekiniteno, skozi vse poslovno leto ugotavlja stanje in gibanje sredstev delovne organizacije skladno z zakonom o knjigovodstvu in poslovno politiko.

Zaradi neučinkovitosti kadrovskega sektorja je služba začivila šele 10. oktobra, kar je vplivalo na to, da obsežnemu in odgovornemu delu ni bila sama kos. Tako smo bili tudi letos prisiljeni za popis dela sredstev organizirati običajne inventurne komisije (za osnovna sredstva in gotove izdelke v TP Cerknica in TP Martinjak).

Ne bo odveč, če vse člane delovne skupnosti informiramo o poteku in nekaterih ugotovitvah popisa.

Se vedno je zakoreninjena miselnost, da je inventurni popis neke vrste eksekucijski pohod nad presežke in primanjkljaje, da je

to nepotrebno vznemirjanje skladiščnih služb, celo, da s takšnimi posegi kršimo samoupravne pravice posameznih delovnih enot in temeljnih organizacij.

Vse takšne in podobne nestrokovne razlage našega dela ne ustvarajo tovariškega delovnega vzdušja in celo zanikajo nekatere družbenne norme, med katere so tudi občasno ali kontinuirano beleženje sprememb sredstev delovne organizacije. Navsezadnje bodo te in podobne podatke lahko s pridom uporabljali tudi odbori delavske kontrole.

Ob času, ko to pišemo, naše delo še ni končano, zato celotnega pregleda ni mogoče posre-

dovati. Naj zadostujejo naslednje ugotovitve:

— Ažurnost skladiščne evidence in popolno preglednost nad vskladiščenimi materiali je bilo opaziti samo v TP Cerknica in TP Martinjak.

— Ostali skladiščni prostori (če različne hleve in skedenje lahko tako imenujemo) so neprimerni, premajhni, neurejeni in premalo zavarovani predvsem proti požarom in vlomom.

— Nepreglednost je pogosto vzrok kopičenju zalog različnih nekurantnih materialov.

— Medsebojno kontaktiranje skladiščnih služb in nabave ne daje videza ažurnega poslovanja, saj pogosto primanjkuje istovetnih materialov v enem skladišču, v drugem pa ne vedo, kaj bi z njim.

— V nekaterih primerih je še vedno čutiti premajhno materialno odgovornost, saj nekateri menijo, da jim je dobrodošel vsak presežek in si temu primerno prilagaja evidenco porabe, kar dokazuje zelo pomanjkljiva kontrola proizvodnih nalogov, kjer še vedno toleriramo včasih že neprimerna odstopanja med plansko in doseženo porabo.

— Nekateri skladiščniki se še vedno niso spriznili s podatki službe AOP (primer: Iverka, Gaber) ali celo ne zaupajo tem podatkom. Res pa je, da so o pogostih sistemskih spremembah na AOP premalo poučeni, kar povzroča nemalo vroče krvi in kup netočnih podatkov.

Skratka, v prihodnjem bomo moralni vsi skupaj vložiti več truda in prizadevnosti za odpravo vseh teh, na videz majhnih nepravilnosti.

S. Kralj

Vi vprašujete — mi posredujemo odgovore

HITRI POSTOPEK

Pravijo, da se po sedmih letih vse skrivnosti obelodanijo. To seveda ni pravilo, saj nekaj izvemo že prej. Tako smo slišali tudi za sedanjan, kaže na Brestu organiziran, vsaj kaže tako, za posebne izbrane, po ne vem kakšnem privilegiranem ključu. Ta trditev izhaja iz domneve, da je bil omenjeni izobraževalni tečaj prirejen za vse zainteresirane iz celotne delovne skupnosti.

Kako in kdo je v nameravanem tečaju obvestil Tovarno ivernih plošč Cerknica? Ce je razpis bil, kje se je ustavil? In to prav na Iverki, kjer ni nikakršnega sledu o kakem dopolnilnem izobraževanju zaposlenih. Druge temeljne organizacije imajo vsaj občasne tečaje za svoje delavce za doseg kvalifikacij.

Zakaj moraš občutiti svojo majhnost in nepomembnost, kot da si potisnjen nekako ob rob, kjer molče prisluskeš glasu velikega? Da ni bil sklep o tečaju sprejet morda že po novem Work factorju in vse skupaj izpeljano po tako hitrem postopku, da ni bilo časa za razpis, s katerim bi obvestili prav vse svoje temeljne organizacije? In ne nazadnje, zakaj imamo naše interno glasilo Brestov obzornik? Dobri ga menda prav vsak član kolektiva.

Ne mislimo, da smo rezervoar izjemnih talentov, pa tudi gotovne bi pridrvelo pol tovarne na tečaj, toda nekaj ljudi bi se vseeno našlo, ki bi se prijavili kot možni kandidati za obiskovanje tečaja. Prav ti sedaj izražajo svoje nezadovoljstvo ob takih "hitrih postopekih". Ker so udeleženci tečaja iz različnih izobrazbenih struktur, bi po tej plati zadostili spremjem pogojem tudi naši kandidati.

Na samem vrhu smo že davno prišli do ugotovitve, da je naš delavec premalo obveščen o dogajanjih v kolektivu. Ugotovili in tudi ukrepali, pa vendar še vedno nekaj očitno šepa. Torej, želeli bi si samo majhno obvestilo, da bi se počutili bolj "naše" in da bi na to obvestilo lahko odgovorili, če ne drugače vsaj: »Ne, ne bom šel.«

F. MULC, Iverka

Gornje vprašanje smo posredovali splošno-kadrovski službi in oddelku za razvoj tehnologije. Takole so odgovorili:

K sestavku »Hitri postopek« je treba pripisati nekaj pojasnili, ki bodo zadovoljile pisca, zanimale pa tudi člane delovne skupnosti.

Pobuda (in odločitev), da se v naslednjih letih vpelje Work Factor sistem za merjenje dela, sta prišli s kolegija glavnega direktorja, ko je analiziral prakso dosedanjega sistema merjenja dela ter od ponudnika — Zavoda za avtomatizacijo pri Iskri. Ko so si predstavniki Zavoda za av-

tomatizacijo ogledali proizvodne postopke naših v tovarnah, med njimi tudi Tovarno ivernih plošč, so menili, da nov sistem ne bi prinesel bistveno boljših rezultatov dela na Iverki, pač pa v drugih enotah. Ker je bilo treba usposobiti analitike dela in časa za nov sistem, je bil opravljen izbor ljudi v poslovnih enotah na način, ki se jim je zdel najprimernejši. Tako je celotna akcija potekala mimo kadrovskih služb predvsem zato, ker se je izkazalo za smotreno kadrovati med zaposljenimi v proizvodnih enotah zradi dobrega poznavanja proizvodnega postopka.

Spomladi smo izpeljali akcijo za priznavanje polkvalifikacij po vseh poslovnih enotah na enak način.

Zakaj to ni bilo opravljeno tudi na Iverki, nam ni povsem jasno.

F. TURŠIĆ

ALI JE BIL POSTOPEK RES HITER?

V članku pod naslovom »HITRI POSTOPEK«, ki ga je tovarš Mulc iz TIP naslovil na Brestov obzornik, avtor navaja, da člani te poslovne enote niso bili obveščeni o možnostih za vpis na tečaje analitikov. Zdi se mu celo, kot je iz vsebine članka razvidno, da je BREST akcijo pri zbiranju kandidatov za ta tečaj vodil na pol tajno, da je bilo to predvideno samo za izbrane, da je bil kljuc pri izbiri privilegij in podobno.

Brest je prve stike z Zavodom za avtomatizacijo ISKRA, ki sistem WORK FAKTOR uvaja, navedal že v oktobru. V ponudbi, ki jo je Zavod poslal Brestu, je bil poleg ostalih zadev priložen tudi program za uvajanje sistema. Kljub temu, da pogodboda tedaj še ni bila podpisana, je Zavod začel z delom na lasten riziko. Kot prva naloga po programu je bilo izobraževanje analitikov. Z vsemi direktorji poslovnih enot so bili navezani stiki. Potrebno je bilo predvideti večje število ljudi, ki bi bili po predhodnem tečaju in kasneje s testi dokončno izbrani kot kasnejši analitiki. Poslovne enote so akcijo okrog zbiranja kandidatov opravile same. Kategorično pa bi zavrnili misel, da je bil to napol tajni postopek. Vsi direktorji poslovnih enot so bili večkrat seznanjeni o problematiki na kolegiju glavnega direktorja. Prav tako pa so bili seznanjeni tudi v drugačnih oblikah o uvajanjem WORK FAKTORJA. Naj omenim, da je bil kriterij pri izbiri, naj vsaka poslovna enota predvidi sorazmerno številu zaposlenih kandidate za tečaj analitikov. Kajti le tako bo ekipa sposobna tudi kasneje v drugih poslovnih enotah nadaljevati delo brez pomoči Zavoda za avtomatizacijo pri Iskri.

inž. D. Mazij

NAŠI LJUDJE

Dvajset let dela je skoraj neopazno šlo mimo nje, kot bi se začelo šele pred dnevi, se spominja začetkov na Brestu. Kot marsikdo, ki je tu dočakal deset ali dvajset let, je tudi Joža Bebevec začela v takratni zaboljni, na začetku današnje tovarne pohištva. Gimnazijki, ki je pravkar prišla iz šole, je bilo to prvo srečanje s proizvodnjo.

Po delu v tovarni je bila premeščena v upravo, nato pa na Iverko, kjer je nazadnje po vseh spremembah, ki jih je naša tovarna doživelja, ostala v tajništvu sama. Sama za vse, saj dela nikoli ne zmanjka in osem ur je mnogo-

krat premalo, da zmagaš nad poplavno papirja, ki gre vsak dan skozi pisarno. Pestrosti in težav je vedno dovolj, saj mora v tajništvu vsak, ki rabi tak ali drugačen dokument ali potrdilo.

Poleg obilice tega dela jo te dni obremenjuje še množica sestankov in zapisnikov, ki jih je potrebno napisati, dokler so vtisi še sveži. Kot dobra tajnica pa ve, kaj gre v koš in kaj lahko gre dalje.

Morda je med množico dela tudi prostor za kakšno skrito željo, vendar ji le-te nerado gre do iz ust. Vsak se pritožuje nad draginjo, ki jo tudi ona kot gospodinja občuti. Večja izbira v trgovini, nad katero stanuje, bi jo odvrnila od marsikasnega nakupa v Ljubljani.

Druga skrita želja je, da bi hči prišla kam dlje, k lažjemu in boljšemu, tako, kot to vse mame želijo otrokom. To ji seveda tudi mi želimo.

V. Potočnik

Lepa razstava v Salonu

V počastitev dneva republike je bila od 27. novembra do 15. decembra v Saloru pohištva razstava štiridesetih varjenih skulptur na temo »Vojna v skulpturi« znanega pisatelja, kiparja in javnega delavca Toneta Svetine. Ob navzočnosti številnih družbeno-političnih delavcev, članov organov samoupravljanja, predstavnikov šol, krajevnih skupnosti, udeležencev revolucije in mladine je na priložnostni slovesnosti nastopil zbor Tabor iz Cerknice ter recitator osnovne šole Boris Jakopin, ki je doživeto povedal Matjaža Bora pesem Kurir.

O liku in umetniškem delu Toneta Svetine je govoril pesnik Matej Bor. Posebej je poudaril, da je Tone Svetina kot človek prav tako izreden in samonikel, kot velja to za njegovo umetniško ustvarjanje. Njegove skulpture kršči oznanjajo drugo plat človeškega spoznanja: katastrofalno podobo razkroja in bolečino nesmisla. Tudi v tem, da imamo opraviti z dejanskimi, ne samo simboličnimi predmeti uničevanja, je del lepote Svetinove skulpture. Vseeno, ali gledamo kruto odločene roke »bombaša«, zlohotno bolčanje »ptice smrti«, grozo »bojnega polja« ali roteče izprožene dlani »talcev«, »vesoljsko raketo«, »strmoglavca« ali »eksploadirajoči planet« — zmeraj smo pri Svetinovih plastikah sočeni z nečim, kar je hrkrati domišljeno in slučajnostno, smoteno in nesmiselno, urejeno in razkrajoče se, obstojno in minljivo — z nečim, skratka, kar je tako grozno in tako ljubo podobno življenju.

Umetnik Svetina je nato popeljal goste na ogled skulptur in sproti razlagal njih nastanek in pomen. Otvoritev je tako izvezela v prijetno in lepo kulturno manifestacijo.

Povedati je treba še, da je to razstava obiskalo izredno veliko občudovalcev umetnosti, spet, kot vsakič ob takih priložnostih,

pa so učitelji likovnega pouka v naših osnovnih šolah pripravili mlade na ogled razstave. Menimo, da je razstava v vseh pogledih popolnoma uspela in dosegla svoj namen.

F. Sterle

REJNIŠTVO PRI NAS

Kaj je rejništvo? Rejništvo je sprejem otroka v družino, ki ni njegova rodna družina. To je najboljša oblika varstva tistih otrok, ki iz različnih razlogov ne morejo živeti pri lastnih starših. Rejništvo ima v Sloveniji že tradicijo, saj je bila že leta 1926 organizirana prva rejniška kolonija. Tudi po vojni smo poleg uvedbe zavodov znova začeli urejati rejništvo, zlasti še, ko smo ugotovili, da se otroci, ki so v zavodih, ne razvijajo tako, kot bi želieli im da so za življene nepraviljeni ter čustveno nezreli. Korak dalje je bil storjen v letu 1960, ko je bil v Sloveniji sprejet zakon o rejništvu, ki ureja družbeno varstvo in nadzorstvo otrok, oddanih v rejo. Pripravljajo pa tudi že predpise, s katerimi naj

bí rejnikom pod določenimi pogojmi zagotovili enake pravice, kot jih imajo zaposleni v delovnih organizacijah, med drugim tudi pravico do zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja.

Kaj pa v naši občini? Tudi pri nas je nekaj družin, ki iz različnih vzrokov ne morejo skrbeti za svoje otroke. V reji je šest otrok, vsi so pri družinah izven občine, največ na območju Lukovice. Ker želimo, da bi otroci bistveno ne spremnijali okolja, v katerem so se rodili in živeli, prosimo vse občane, ki bi bili pripravljeni sprejeti otroke v rejo, da to sporočate skrbstvenemu organu skupščine občine Cerknica, ki je bodo dobili tudi podrobnejše informacije.

Skrbstveni organ

Skupščine občine Cerknica

Skulpture Toneta Svetine

Letošnje praznovanje Dneva republike je bilo v znamenju kulture. Z otvoritve razstave T. Svetine

Odprta je bila tudi občinska matična knjižnica

Letošnje praznovanje Dneva republike

KONCERT CERNIŠKE GODBE

Ker so prebivalci Cerknice s priznanji sprejeli dosedanje koncerte domače godbe, so se njeni člani odločili, da s svojim prijekom počastijo Dan republike.

V ta namen so pripravili nov koncertni program, ki je primeren za širše občinstvo. Ta je bil zelo raznovrstan, saj je zajemal

program od venčka narodnih, dunajskih valčkov do mazurke in koncertne polke.

Cerkičani so 30. novembra zvečer v stari Brestovi meni našli pozdravili nastop godbe in s tem dokazali, da le niso tako brezbržni za kulturo, kot včasih mislimo. Razveseljivo je, da je bilo na koncertu tudi veliko mladine.

SESTANEK Z BRESTOVIMI ŠTIPENDISTI

15. novembra je bilo na Brestu srečanje štipendistov višjih in visokih šol, na katerega je prišla dobra polovica študentov. Namen srečanja je združeval obojestranski interes po tesnejši povezanosti in informiranosti.

Na sestanku je sodeloval tudi glavni direktor ing. Jože STRLE, ki je prikazal pozitivne in negativne strani ob združevanju lesne industrije v preteklosti in danes.

Zatem je orisal nekatere načrte Bresta v prihodnosti ter sedanje poslovno stanje.

Tovarš Zdravko ZABUKOVEC pa je študentom razložil osnovne prvine ustavnih sprememb in kako se bodo spremembe odražale na Brestu.

V nadaljevanju so bili študentje seznanjeni s predvideno zapošljivijo po poslovnih enotah. Tako je bilo ugotovljeno, da bo treba novodošim mladim strokovnjakom poskrbeti tudi za ustrezna stanovanja. Večina je še samskih, nekateri pa so si osnovali že družine. Dejstvo pa je, da Brestov stanovanjski sklad nima dovolj stanovanj za mlade ljudi. Predvsem manjka garsonjer in enosobnih stanovanj.

F. Turšič

Letošnji bolniški stalež

Že tedaj, ko se je začelo delo organizirati v večjih skupinah, se je pojavilo vprašanje, kaj s tistim, ki je začasno ali trajno nezmožen za delo. Ker se je delavstvo razmahnilo šele v dobi takoj imenovane industrijske revolucije, se je zlasti tedaj pojavilo vprašanje bolnega delavca.

Delavstvo se je tedaj borilo za najrazličnejše pravice, kot so krajši delavnik, izboljšanje delovnih pogojev, ki so bili takrat brezupni, poleg tega pa tudi za priznanje nadomestila za čas začasne ali trajne delovne nezmožnosti. Da so posamezne države delavcem to priznale, je trajalo dolgo časa.

Bolniški stalež razumemo danes za obdobje, ko delavec, ki je zaposlen pri podjetju, ustanovni ali obrtniku, zaradi bolezni ali poškodbe ne more opravljati svojega dela, pa dobi za ta čas nadomestilo osebnega dohodka.

Na bolniški stalež in na njegovo dolžino pa vpliva dostikrat več dejavnikov, subjektivni in objektivni. Zato je bolniški stalež skupaj več dejavnikov med tistem, ki bolniški stalež dobi in zdravnikom, ki ga daje. Od bolnikovega stanja in, kaj hoče dostikrat bolnik s tem doseči, na eni strani ter od kriterija zdravnika, ki naj bi objektivno presodil, ali je stalež delavcu, ki pride k njemu s svojimi težavami in bolezenskimi znaki — upravičen.

Ker nadomestilo začasne nezmožnosti za delo prvi mesec plačajo podjetja in ustanove, so leta za ta pojav zainteresirana, še posebno, če nekdo neupravičeno dobi nadomestilo. Če bolniški stalež naraste čezmerno, se moramo vprašati, kaj je vzrok temu. In prav to je bilo vzrok, da se moramo mi in delovna organizacija vprašati, v čem je bil vzrok tako velikemu staležu v mesecih (konec letošnjega poletja — začetek jeseni), ko to ni običaj, saj je prarastel republiško poprečje.

Zakaj je do tega prišlo, je več vzrokov. Prav v tem obdobju je bilo namreč izredno veliko prehladnih obolenj zgornjih dihalnih poti ter obolenj lokomotornega aparata. Nekateri oddelki v Točarni pohištva Cerknica so temu res morda bolj pripomogli. Sicer pa so bili pogoj delavcev v teh oddelkih tudi prej takšni. Morda je na to vplival tudi strožji kriterij pri dajanju staleža?

Marsikomu se je bolniški stalež — to je moje osebno mnenje — izplačal, posebno tistem, ki imajo doma možnost še dodatnega zasluga. S tem si namreč nekdo, ki je v staležu in ne upošteva navodil, zavleče bolezen in s tem stalež.

Tudi marsikateri gospodinji, posebno tam, kjer je družinski proračun večji, se stalež dostikrat izplača. V dobi prebolevanja namreč lahko postori marsikatero gospodinjsko delo, ki ga sicer med tednom zaradi preposlenosti ni mogla opraviti. Tudi otroci, ki so sicer tisti čas, ko je mati na bolniški, v vrtcu, so doma. In to se dogaja seveda takrat, kadar gre za blaga ozroma lahka obolenja.

Zopet drugi pride po stalež v času, ko ima resna težja dela doma, pa morda ne more dobiti rednega dopusta. Da se razumejo: v tovarni, kjer je dostikrat navezan na normo, dela ne zmo-

rc, doma pa zlagoma lahko dela. Dostikrat se tudi dogaja, da nekdo na lažjem delovnem mestu sicer dela tudi s težavami, ki pa ga njegov vodja prestavi na težje, zanj manj ugodno delovno mesto, takoj pošče zdravniško pomoč in seveda stalež. Ne nazadnje pa je važno za bolniški stalež tudi to, na katerem delovnem mestu nekdo dela. In še to: dogaja se tudi, da si marsikdo pošče bolniški stalež tudi drugod, če ga ne dobi v obratni ambulanti. Zaradi vsega omenjenega je, kot vidimo, bolniški stalež dokaj zapletena zadeva.

dr. A. Šmalc

Denar za stanovanja leži v skladih — odnosi neurejeni

Občina Cerknica je sorazmerno hitro uresničila sporazum o izločjanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko gradnjo. Tako je tem bil ustanovljen iniciativni odbor za oblikovanje samoupravne stanovanjske skupnosti in koordinacijski odbor za spremeljanje poteka akcije. Kmalu za tem je bil ustanovljen tudi solidarnostni stanovanjski sklad in sprejeti so bili nekateri odloki s področja stanovanjske graditve.

Tako smo bili dokaj dobro pripravljeni na uresničevanje začavljenje akcije, pa se je pojavila cela vrsta nerazjasnjene vprašanj. Najprej se je zataknilo pri zakonu o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti. Banka je dolgo časa molčala, tako da je še prejšnji mesec sprejela družbeni dogovor o gospodarjenju s sredstvi, namenjenimi za stanovanjsko graditev. V zakonu o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (solidarnostni stanovanjski sklad) je še vedno nerazjasnjeno vprašanje o najemanju kreditov iz solidarnostnega skладa, od banke pa še dodanes nismo dobili seznama vlagateljev, ki združujejo in vežejo sredstva pri banki. Tako nam kljub izdelanemu predlogu ni bilo mogoče ustanoviti zborna vlagateljev. Po mnogih intervencijah na pristojne organe smo vendarle prišli tako daleč, da bo v prihodnjem mesecu ustanovljena samoupravna stanovanjska skupnost in bodo odpravljene omenjene težave.

Kljub temu pa delovne organizacije redno odvajajo sredstva, za katera so se obvezala s sporaz-

umom. Tako so se zbrala na ravnini občine v letu 1973 naslednja sredstva: v solidarnostnem stanovanjskem skladu 2,700.000 dinarjev. Od tega je bilo porabljenega 20.000 din za ureditev stanovanj, namenjenih reševanju stanovanjskih problemov prostih delavcev v Starem trgu.

Sredstva, ki se obvezno združujejo pri banki (za usmerjeno stanovanjsko gradnjo), 1,420.000 dinarjev.

Za sredstva solidarnostnega sklada mora komisija pri upravnem odboru sklada izdelati v prihodnjem mesecu program porabe teh sredstev. Za združena sredstva pri banki pa mora biti ustanovljen zbor vlagateljev, ki mora sprejeti pravilnik o koriščenju teh sredstev in razpisati natečaj za posojila iz teh sredstev. Tudi to bo — po programu — opravljeno prihodnjem mesecu.

Pri vsem tem pa še vedno ostaja nerešeno eno izmed ključnih vprašanj, in sicer cena za kvadratni meter stanovanjske površine, ki naj bi se kupovala iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada. Le-ta pa bi se moral bistveno spremeniti, če naj uresničujemo začrtane zamisli o gradnji stanovanj za delavce z nižjimi osebnimi dohodki.

E. LENARČIČ

Še en uspel nastop

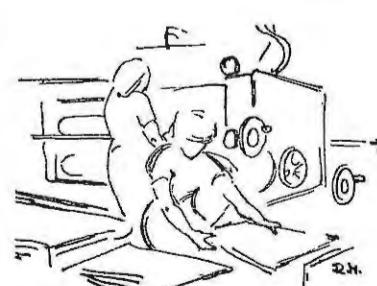
RAZSTAVA BRESTOVEGA POHISTVA IZ JELOVEGA LESA V POTROŠNIŠKO INFORMATIVNEM CENTRU V LJUBLJANI

Pred dvema letoma se je Brest prvič odločil, da sodeluje pri razstavah v Potrošniško-informativnem centru pri Zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

Letos smo od 23. novembra do 8. decembra pripravili razstavo naših izdelkov iz jelovega lesa. Na sto kvadratnih metrih smo razstavili kuhinjo Vega 73, sedežno garnituro Planica, ter garniture Rog, Snežnik in Trenta. Ambiente smo opremili z izdelki tovarne Induplati Jarše in svetili, ki jih projektira naš zunanjji sodelavec arhitekt Kraigher. Ohotno, na katero so bili vabljeni na neformalno tiskovno konferenco predstavniki tiska, so predstavniki Bresta posredovali vse informacije o programu; med razstavo pa je bil v Centru nenehno prisoten predstavnik prodajne službe.

Zaradi izdatne propagande med razstavo (televizija, radio)

in zaradi zelo zanimivega programa je bil obisk izredno velik. Obiskovalci pa so se zanimali tudi za ostale Brestove izdelke, tako da smo jim izročili več kot sto kreditnih obrazcev za nakup pohištva v Salonu v Cerknici.

V kratkem pričakujemo strokovno oceno in pripombe Zavoda za napredek gospodinjstva. Ker bodo te pripombe prav gotovo zanimive, vam jih bomo posredovali v prihodnji številki našega Ohzornika.

B. Lavrič

Dolgotrajna želja vaščanov Žerovnice se je pred nedavnim le urenila: dobili so asfalt na cesti Grahovo—Žerovnica.

Sredstva so prispevale posamezne gospodarske organizacije v občini, del pa so prispevali vaščani Žerovnica in tudi vaščani Grahovce.

Priprave so bile že v oktobru. Vreme je bilo izredno naklonjeno, vendar se posamezni sprašujejo, zakaj so se dela zavlekla v pozni zimski mesec december, ki ni primeren (zaradi zamrzali) za polaganje asfalta.

Kljub morebitnim napakam pa moramo poudariti, da je to za krajevno skupnost Grahovo velik dosežek in da si takih in podobnih podvigov vaščani ostalih vašči še želijo.

I. Škrabec

Delavci naj odločajo

FINANCIRANJE SPLOŠNIH IN SKUPNIH POTREB

Politika splošne in skupne potrebe v letu 1974 izhaja iz obveznosti v izpolnjevanju razvojne politike v letu 1973 skladno z ukrepi, ki prispevajo k večanju produktivnosti, krepitevi reprodukcijske sposobnosti, neposredne proizvodnje, uresničevanju strukturnih nalog, predvsem pa k hitrejšemu razvoju energetike in infrastrukture ter proizvodnje sировин.

Bistvene spremembe v primerjavi z letošnjim letom se bodo odražale predvsem v vzporednem zniževanju davčnega zajemanja iz gospodarstva in hkratnem samoupravnem opredeljevanju nalog na področju posameznih družbenih dejavnosti in temu ustrezno samoupravno dogovorjenih prispevkov ob potrebnem usklajevanju dejavnosti med seboj in z družbeno-ekonomskimi gibanji.

Z novim ustavnim sistemom je jasno razmejeno financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb delovnih ljudi v občini. Splošne družbene potrebe, ki so po osnutku občinskega statuta predstavniki, upravlji in pravosodni organi, postane milice, narodna obramba in SLO iz pristnosti občine, varstvo borcev iz

pristojnosti občine, družbeno-politične organizacije in solidarno financiranje manj razvitalih krajevnih skupnosti, se bodo že v letu 1974 financirale iz davkov, taks in drugih dohodkov, ki se zbirajo v proračunu občine.

Sredstva za financiranje skupnih potreb na področju izobraževanja, otroškega varstva, kulture, telesne kulture, zdravstvenega in pokojninskega varstva pa se bodo zbiralna na samoupravni podlagi.

Izhodišče za tako združevanje sredstev je v tem, da bo imelo področje splošne in skupne potrebe počasnejšo rast od predvidene rasti nominalnega družbenega proizvoda.

Proces vsebinskega spreminjanja v načinu financiranja je v teku, njegovo uspešnejše in hitrije.

reje reševanje pa bo zahtevalo podrobnejšo opredelitev, kolikor in kako naj delavci prispevajo neposredno iz svojega osebnega dohodka in po katerih osnovah in merilih iz dohodka organizacij združenega dela. Od tega so predvsem odvisne tudi oblike samoupravnega dogovarjanja in uveljavljanja o pravicah in obveznostih za skladen razvoj in vsebinodela ter temu ustrezna materialna osnova družbene dejavnosti.

Delavcu v temeljnih organizacijah in občanu je treba omogočiti dejansko možnost za presojo programov dela, storitev, pravic in podobno, ter s tem povezanih materialnih obveznosti za posamezna področja skupne in splošne potrebe, pa tudi možnosti za presojo obsegata celotne skupne in splošne potrebe ter s tem povezana lastnega materialnega položaja TOZD, v kateri dela in družbeno-politične skupnosti, v kateri živi.

T. URBAS

Šahisti letos prvoligaši

uri igranja, ko smo izgubljali že skoraj dobljene pozicije.

Boji za vrh lestvice, pa tudi za preostala mesta, posebno zadnji dve, ki pomenita izpad iz lige, so bili izredno zanimivi, velikokrat pa so se tudi končali s prenenljivimi — če ne celo nerealnimi rezultati. Prav zaradi teh vzrokov prevladuje ideja, da bi se prihodnjo sezono liga povečala na deset ekip. Tako naj bi v ligi še naprej nastopala oba zadnjevurščena kluba.

Rezultati

Jesenice : Cerknica	5:5
Cerknica : Kočevje	3:7
Koper : Cerknica	5:5:4:5
Cerknica : Kranj	5:5:4:5
Novo mesto : Cerknica	9:1
Cerknica : Iskra	1:9
Lesce : Cerknica	6:4

Končni vrstni red

1. Iskra	50 točk
2. Novo mesto	50 točk
3. Kočevje	38,5 točk
4. Jesenice	33,5 točk
5. Lesce	30 točk
6. Koper	27,5 točk
7. Kranj	26,5 točk
8. Cerknica	24 točk

FILMI V JANUARJU

1. januarja ob 16. uri
— ameriški film NOMADI S SEVERA. Pustolovski film. V glavni vlogi Jean Coutu.

1. januarja ob 19. 30 uri
— nemški film NASKOCITE, NICVREDNEŽI! Pustolovski film.

2. januarja ob 16. in 19.30 uri
— slovenski film CVETJE V JESENI. Drama. V glavni vlogi Milena Zupančičeva.

3. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film SPREHOD PO SPOMLADANSKEM DEŽU. Drama. V glavni vlogi Anthony Quinn.

5. januarja ob 19.30 uri
— italijanski film ZLOCINSKE SANJE. Kriminalka. V glavni vlogi Florinda Bolkan.

6. januarja ob 16. in 19.30 uri
— ameriški film V SLUŽBI NJESEGNA VISOČANSTVA. Vojhni film. V glavni vlogi Gregory Lazenby kot James Bond-007.

7. januarja ob 19.30 uri
— mehiški film MEHIKA V PLAMENIH. Vojni film. V glavni vlogi Antonio Aguirre.

10. januarja ob 19.30 uri
— italijanski film PRIZNANJE POLICIJSKEGA KOMANDIRJA. Kriminalka. V glavni vlogi Franco Nero.

12. januarja ob 19.30 uri in
13. januarja ob 16. uri
— ameriški film ŠAMPION RODEA. Pustolovski film. V glavni vlogi Stewie Mc Queen.

13. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film ROMEO IN JULIJA. Drama. V glavni vlogi Olivia Hussey.

14. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film SLEPI REVOLVERA. Western. V glavni vlogi Ringo Starr.

17. januarja ob 17. in 19.30 uri
— ameriški film SINOVAT PUŠČAVE. Komedija. V glavnih vlogah Stan in Olio.

19. januarja ob 19.30 in
20. januarja ob 16. uri
— ameriški film OPERACIJA KOHINOR. Pustolovski film.

20. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film KABARET. Drama. V glavni vlogi Liza Minelli.

21. januarja ob 19.30 uri
— italijanski film ČRNI UBLJEC. Western. V glavni vlogi Klaus Kinski.

24. januarja ob 19.30 uri
— italijanski film PRESUŠTVO. Drama. V glavni vlogi Massimo Ranieri.

26. januarja ob 19.30 uri in
27. januarja ob 16. uri
— italijanski film TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT. Western. V glavni vlogi Charles Southwood.

27. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film AMERIKANEC V EVROPI. V glavni vlogi Michel Constantin.

28. januarja ob 19.30 uri
— slovenski film LJUBEZEN NA ODRU. Drama. V glavni vlogi Metka Franko.

31. januarja ob 19.30 uri
— ameriški film PRAVI KAVBOJI. Western.

Cenjene obiskovalce obveščamo, da bo 1. februarja predstava jugoslovanskega filma SUTJESKA. Režija: Stipe Delić. V logi maršala Tita Richart Burton.

NAŠE MALO MESTO

Vsem dejavnikom, ki so nam bili v pomoč, želimo v naslednjem letu mnogo razumevanja in uspešnega sodelovanja v tej naši rubriki:

Centralno smetišče s pomožnimi obrati. Razrita cesta v naselju Kamna gorica s svojimi sotropinami. Zaklenjeni gostišči na Slivnici in v Rakovem Škocjanu. Ostanki barake in že upokojene žičnice na Slivnici. Smerokaza za tovorni promet na Notranjski cesti. Gostišča in čolnarna ob jezeru. Asfaltirana cesta proti Prezidu. Ulična razsvetljava v naselju Videm. Hiši ob našem mostu. Prodajalna na Pečenku. Sodoben prostor za prodajo pridelkov beri: cerkniški Ponte Roso. Jajčne testenine. Obrtniške usluge. Sodobni konfekcijski oddelek naše »Name«. Odlična preskrba z najrazličnejšimi in kvalitetnimi pekarskimi izdelki. Mati higiene in postrežbe lokalov. Dokončna zadnja plast asfalta na cesti Bezugne—Cerknica. Mehanična de-

lavnica in pralnica avtomobilov. Na koncu pa lepo prosimo, da nam od srca oprostite, če je v preteklem letu med nami prišlo do morebitnih tako imenovanih konfliktov.

Silvester bo občanom našega malega mesta za gotovo prinesel koš presenečenj, če so se odločili zadnji dan tega leta preživeti v krogu družine in ožjih prijateljev v enem izmed naših lokalov. Za rezervacije je določen samo hotel »Jezero«. Cena rezervacij odličnim (vsaj tako pravijo) noveletnim menjem ni nič več kot betnajst starih tisočakov. Ostali lokalni bodo baje poslovali kot običajno. Po isti ceni so še rezervacije v restavraciji »Jelka« na Raketu in »Snežniku« v Starem trgu.

V dom na Slivnici in gostišče Rakov Škocjan pa nikar ne hodite, sta že upokojena. Za določen čas, kot pravijo.

PISMO DEDKU MRAZU

Pred tridesetimi leti si se rodil očetu Miklavžu, ki ni nikoli poznal tvoje matere. Po njem si podedoval brado, velik koš in navado, da kupuješ v času novoletnih popustov darila za vse, ki imajo več pod palcem kot v glavi.

Ceprav se ne štejem med zgoraj omenjene, te lepo prosim, da uslušiš nekaj mojih skromnih prošenj!

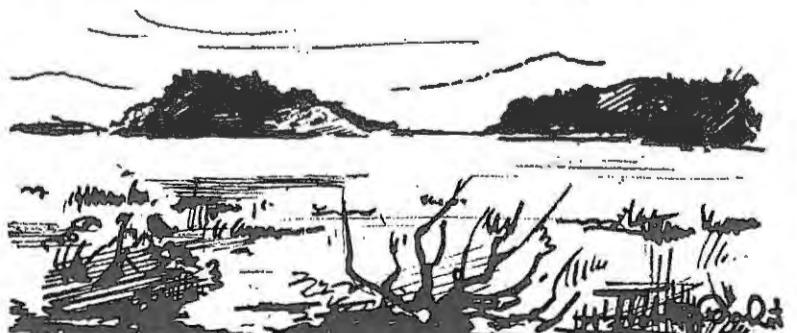
Prosim, sestavi nekaj vaj za bogatjenje besednega zaklada naših notranjskih trgovcev, da bodo znali recitirati še kakšno drugo pesem, ne samo tisto Nimamo!

Našim gostincem tempiraj osebne dohodke po številu postreženih gostov!

Meni pa, prosim, prnesi filmski program, v katerem si bo vzel dopust kavboj Džimi in v katerem se bo upokojil Al Capone! Tega te ne prosim zaradi sebe, ampak zaradi svojega sina, ki drži svinčnik v roki, pa z njim strelja pif — pif — paf! Našim kinobrižnikom pokloni filmsko vzgojo in jim zaupaj, da si dočakal tako častitljivo starost, ker so se v svojih otroških letih uprave kinematografov zavedale, da je otroška duša rahlo steklo, ki ga lahko prestreli krogla iz Džimedeve pištole!

Dedeck Mraz, obljudbi, da bodo prihodnje leto naši otroci gledali v nedelji popoldne risanke, Piko nogavičko, Sneguljčico, Bratovčino Sinjega galeba, Ne joči, Peter! Nevidni bataljon, Kekca...! Obljudbi, da boš odprl z denarjem zaslepljene oči cerkniških filmskih zvezdnikov, da bodo ponudili otrokom duhovne hrane, ne pa nasvetov, kako

naj nekoč zamaskirani z »mašincem« stopijo pred blagajniško okence našega kina in si vzamejo denar, ki ga družba vložila za njihovo vzgojo in izobraževanje!

O, bitje pod dedkovo masko, kako sem se razpisala! Ne vem, če mi boš zaračunal polivinilasto vrečko, v katero boš zamotal darila zame (v Ljubljani jo podarijo), pa vseeno hvala!

Občanka

T.Kebé

Nagradna »Novoletna križanka«

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

SOCIALIZEM — ZAMET — PRAZNIK REPUBLIKE — RARITETA — VITRIH — ETOS — KARATE — PE — JAL — ZSA — MAJOR — ARTIST — ERITREA — JASNA — ANALI — NS — EDEM — NENAD — ANTAR — NASOL — OLUPEK — BAR — TOG — NJ — TAI — LIV — VAR — VINO — POVERJENIŠTVO — EK — EVI — EPISKOP — CRTE — OVIRA — ANO — MONETA — NEW — REMI — GRADIS — RIŽ — BN RI — TA — EPIKA — TRI — IJ — SOJA — EKRAN — RIBNIK — NIKAJA — KRMAR — RAI — DRZNOST — CIK — MANITOBA — PAVLIHA — TIR — ATO — KRA.

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Tone KEBE, Božo LEVEC, Tone LOVKO, Franc MLAKAR, Stanka MEKINDA, Danilo MLINAR, Ivan NAJGER, Alojz OTONCAR, Janez PRAPROTKNIK, Miha SEPEC, Ivan ŠKRABEC in Zdravko ZABUKOVEC. Tlaka Železniška tiskarna v Ljubljani.

SITEV — MASKA — NE — KIRN — RAI — AIR — JIMA — AG — RJ — ROA — ATOS TRN — MA — OL — KAVES — SCILA — GOST — RAABE — ACO — EVIDENCE — OBLIK — ELAN — OR — TIN — DA — ITA — GO — ORA — REK — PRISOJE — O — ATI — POSTOPATI — KAPO — DOLAC — NITI — ROVENTA — ALAN — ETIMOLOG — NAVOR — ARI — LALA — HRVATSKA — ITALA

Tokrat so se reševalci kar dobro odrezali, saj so poslali do določenega roka 88 rešitev. Komisija je izmed njih izzrebala naslednje nagrajence:

100 din dobi Branka Galanti, Iztokova 3, 61381 Rakek; 50 din pa Alenka Svet, Cerknica Cesta 4. maja, 20.

Po 10 din dobijo: Mira Šega — Cerknica, Partizanska 1; Vera Strle — SKS, Bojan Tomšič — Grašovo 37, p. Grašovo pri Cerknici; Niko Švelc — SKS, Milena Hribljan — Cerknica, Tabor 21; Metka Štefančič — Cerknica, Cesta 4. maja 70; Mira Jakovac — SKS, Marija Urbas — Dolenska vas 30, p. Cerknica; Vera Kobal — KSK in Stane Rutar, Martinjak 52, p. Cerknica.

Nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrado naj dvignejo v bla-

gjni Skupnih dejavnosti, ostali pa jo bomo poslali po pošti.

RAZPIS

Za prijetnejše novoletne praznike smo vam pripravili novo nagradno križanko. Tudi ta ni težka in pričakujemo rekordno število rešitev.

In še nagrade:

1. nagrada 150 din,
2. nagrada 100 din,
3. nagrada 50 din,
5. nagrada po 10 din.

Rešitev z oznako »Nagradna križanka« pošljite uredniškemu odboru Brestovega obzornika najkasneje do 23. 1. 1974. Želimo vam dobiti prijetnega razvedrila, pri žrebanju pa obilo sreče!

NASI UPOKOJENCI

Letos so odšli v zasluženi počoj dolgoletni delavci Tovarne pohištva Martinjak. Stane Rutar, Stane Škrilj in Ivan Hribar so pred upokojitvijo opravljali čuvajsko službo kot člani kolektiva Varnost Ljubljana. Želimo jim še dobiti zdravih let!

Prvenstvo Bresta v kegljanju

Moški posamezno:

1. Kos Jože
2. Štrukelj Franc
3. Matičič Janez

A. Otoničar

DROBTINE

V ekspeditu je bilo treba letos odpreti in evidentirati kar 39.050 pisemskih ovitkov, prinesti ali pripeljati 1082 paketov. Na pošti je bilo treba odpromiti 21.825 pisem in 489 paketov.

Oddali smo kar 2213 sporočil po teleksu — telegramov.

ALIVESTE...

— da je cesta od Pudoba do Snežnika še najbolj podobna kartici električnega računalnika, kar bi lahko trdili tudi za tisto od Žerovnice do Starega trga.